

Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

ISSN 1855-6434 | marec 2014 | letnik 7 | številka 30

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

Jašubeg en Jered

ISSN 1855 - 6434

Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

Izdajatelj in urednik:

Bojan Ekselenski

Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje

+386 40 642 356

bojan.ekselenski@gmail.com

www.drugotnost.si

Sourednik in oblikovanje:

Andrej Ivanuša

Borštnikova 33, 2000 Maribor

+386 41 732 342

andrej@andros.si

www.andros.si

Društvo Zvezdni prah Maribor

Stritarjeva 24, 2000 Maribor

www.zvezdni-prah.si

Naslovnica:

Anatolij Sidorov: Major RoboTotaRTs12

Copyright © 2014 društvo Zvezdni prah

Vse pravice pridržane.

Besedila, slike in oblikovne rešitve

je prepovedano kopirati na kakršenkoli

način brez dovoljenja izdajatelja.

NOVOPEČENI

▪ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in horrorja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

▪ Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

▪ Kam poslati svoje umetnine?

Svoje umetnine pošljite na e-naslov:

bojan.ekselenski@gmail.com

GOBLICON 2014

CENJENI LJUBITELJI FANTASTIČNEGA, GAMERJI, GEEKI, SANJAČI IN PUSTOLOVCI!

STE NAVDUŠENI NAD ZNANSTVENO FANTASTIKO, FANTAZIJO, GROZLJIVKAMI,
ALI RAČUNALNIŠKIMI IGRAMI?

SE VEČKRAT SPRAŠUJETE, ČE STE RES EDINI GEEK V CELI SLOVENIJI?

BI RAJE BILI DOMA NA ŠAJERSKEM KOT NA ŠTAJERSKEM?

VSTANITE IZZA EKRANOV, ODLOŽITE TIPKOVNICE, MIŠKE IN POSEZITE PO
PRAVIH OROŽJIH - SVINČNIKU, PAPIRJU IN DOMIŠLJIJI.

JUNAKI VAŠEGA KOVA VAS VABIMO, DA SE NAM PRIDRUŽITE NA DRUGI
SLOVENSKE GAMERSKE MINI - KONVENCIJI **GOBLICON 2014**,
KJER VAS BOMO ČLANI DRUŠTVA ZLATI GOBLIN POPELJALI V
RAZBURLJIVI SVET NAMIZNIH IGER IGRANJA DOMIŠLJIJSKIH VLOG.

POSTAVILI SE BOSTE V VLOGE BOJEVNIKOV, UČENJAKOV IN
PUSTOLOVCEV IZ RAZLIČNIH SVETOV IN SE Z NAMI PODALI NA
NEPOZABNO POTOVANJE PO NAŠI IN VAŠI DOMIŠLJIJI.

VSAKA PUSTOLOVŠČINA IMA SVOJ
PRVI KORAK. ZATO JE NA VAS, DA
18. APRILA OD 17. URE IN 19. APRILA
OD 13. URE DALJE VSTOPITE SKOZI
VRATA KULTURNEGA INKUBATORJA NA
KOROŠKI 18 V MARIBORU.
PREDZNAJNE IN PRIPOMOČKI NISO
POTREBNI. VSTOP JE PROST.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

OCENJEVALNI STANDARDI

Za ocenjevanje filmov v kinu in na DVD ter knjig uporabljamo naslednja merila:

FILM V KINU:

- 2,0 - zgodba (njena izvirnost, izvedba v scenarističnem pomenu, ipd.),
- 1,5 - izvedba (glasba, režiserski prijemi, kamera, posebni učinki),
- 1,0 - igra (verodostojnost igre, vživetost v vlogo, prepričljivost, ipd.),
- 0,5 - tehnična kvaliteta izvedbe (3D, kvaliteta slike, zvoka).

DVD FILM:

- 2,0 - zgodba (isto, kot pri filmu v kinu),
- 1,0 - igra (isto, kot prej),
- 0,5 - oprema škatle (bonusi, kvaliteta ovitka, dodatne vsebine),
- 0,5 - razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za zahtevan denar),
- 1,0 - tehnična kvaliteta dobljenega (kvaliteta slike, zvoka).

KNJIGA :

- **VSEBINA (max. 5,0)**
- 3,0 - zgodba (njena izvirnost in njeno vodenje od začetka do zadnje strani),
- 1,0 - izvedba ideje (žanrska umeščenost, preseganje ali stapljanje žanrov)
- 1,0 - podajanje zgodbe (jezikovna vsečnost, izvirnost, jezikovna barvitost v skladu z zgodbo, ipd.),
- **OBLIKA (max. 5,0)**
- 2,0 - oblikovanje (kako je knjiga oblikovana, prelom knjige, ipd.),
- 2,0 - spletna podpora in vsebinski dodatni bonbončki,
- 1,0 - dobljeno za denar ali razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za svoj denar v primerjavi s primerljivo konkurenco).

Najvišja možna ocena v vseh primerih je 5! Tako, zdaj veste kakšna so merila. Pri vsakem opisu bo analiza, kje je izdelek dobil in kje izgubil ter seveda skupna ocena.

SEDEM – PRAVLJIČNO ŠTEVILO

Andrej Ivanuša

S to številko fanzina prehajamo že v sedmo leto izhajanja. Vsekakor vztrajamo in kolikor mi je znano, smo najdlje izhajajoči fanzin na slovenskem ozemlju. V tem trenutku ob nas vztrajajo le še pri Gil-Galadu z njihovo revijo Sijoča zvezda.

Sedem je pravljlično število, drugo najpomembnejše za številom tri. Zakaj ravno sedem? Ena izmed razlag govori o poganskem izvoru sedmice. Ljudje so si pri iskanju odgovorov na različna vprašanja od nekdanj pomagali z nadnaravnimi bitji. Zavedali so se pomena Sonca, Lune in s prostim očesom vidnih planetov. Ker jih je bilo skupaj sedem, je bilo tudi bogov sedem. V islamu je znanih sedem nebes. Seveda astrologom ob merjenju časa ni preostalo drugega, kot ugotoviti, da je v tednu ravno sedem dni. Sedem je tudi stvari, ki si jih naši možgani lahko največ zapomnijo. Sedmica je v pravljičah in tudi v vraževerju tako pomembna, ker predstavlja relativno veliko, vendar še ne nepredstavljivo številko. Sedem let nesreče se sliši grozno, a je še vseeno znosno. Torej je sedem let izhajanja JeJ težavna naloga, ki pa je bila znosna.

Ne vem koliko vam ustreza zasnova fanzina, vendar skušamo biti kar se da raznoliki in prinesiti kar se da sveže novice, čeprav nam trimesečno izhajanje povzroča težave. Druge težave pa dejstvo, da počnemo vse prostovoljno. Verjamem, da bi mnogi radi brali »ta pravo« spekulativno revijo. A problem je že dobiti avtorje,

ki bi sploh želeli napisati prispevek za JeJ. Tam pa bi bilo prispevke potrebno tudi honorirati, a kljub vsemu je kritična masa slovenskih bralcev premajhna, da bi bila zadeva rentabilna. Vsi se otepamo »državnih jaslík in kritiziramo tiste, ki so prejemniki nabranih davkov in prispevkov državljanov. Saj vem, da so mnogi tam tudi neupravičeno. A dokler ni tožnika, tudi sodnika ni.

Spoštovani bralci, če je med vami kdo, ki ga karkoli žuli na področju spekulativnih umetnosti, ga z veseljem povabim, da se pridruži ustvarjalcem JeJ. Poleg zgodb iščemo še teoretične zapise o spekulativni umetnosti. Le z večjim številom sodelavcev lahko dvignemo kakovost fanzina in preživimo še nadaljnjih pravljličnih sedem let(nikov).

PREBERITE V TEJ ŠTEVILKI ...

Kot vedno pričenjamo številko z uvodnim modrovanjem, spekulativnimi novicami in z rubriko *O življenju, Vesolju in sploh Vsem*. Vse skupaj začini še z *Vesoljskim humorjem*.

⇒ *Več na straneh od 3 do 5.*

Sledi pregledno poročilo dosedanjega delovanja društva Zvezdni prah in načrt dela za leto 2014.

⇒ *Več na straneh od 6 do 7.*

Nadaljevanje prinaša ocene filmov, DVDjev in prebranih knjig. Bojan Ekselenski je podal ocene za filme Vampir-ska akademija, Riddick in Igre lakote: kruto maščevanje ter Kronike podzemlja: Mesto kosti. To nadaljuje kar s prebiranjem knjige po kateri je nastal film. Ocenil je še knjigi dveh domačih avtorjev in sicer Poljub Črnega jezera in Emma Storm: bratovščina Culis. Andrej Ivanuša pa je prebral fantazijsko pustolovščino iz keltskega lonca Lovčeva luna.

⇒ *Več na straneh od 8 do 16.*

Pripravili smo kratek intervju z avtorico zanimive trilogije Uslužbenka. To je Teja Gale alias Annalight Night.

⇒ *Več na strani 17.*

V rubriki IZOBRAŽEVANJE najdemo dvoje prispevkov. Tihomir Jovanić Tika je v SF PORTAL – biblioteka naučne fantastike, št. 8, november 2013, Beograd, Srbija, prikazal vzporednice med ZF in rock glasbo. Bojan pa se je prav tako lotil prikaza vzporednic med pravljico in sodobnim fantazijskim romanom.

⇒ *Več na straneh od 18 do 23.*

Zatem pa sledijo kratke zgodbe, vse so s področja ZF. Prva je zgodba 5 (PET), ki jo je napisal Janez Trontelj. Bojan Ekselenski je prispeval zgodbo SLAVA ZA NESMRTNOST. Andrej Ivanuša se v kratki zgodbi POPRAVLJALNICA poigrava z alternativno bodočnostjo. Objavljamo dve zgodbi Vida Pečjaka z naslovi ČUDEŽNA OČALA in POLITIK PUHLIČ IMA BESEDO iz njegove zbirke kratkih zgodb *PODOBE IZ PRIHODNOSTI*. Vse skupaj pa zaključujemo z igrivo pesmico Andreja Ivanuše PRAVLJICE IN FANTAZIJA.

⇒ *Več na straneh od 24 do 33.*

Zadnje tri strani smo zapolnili s pregledom prispevkov v vseh fanzinih JeJ v letu 2013 ter s pozivom/natečajem za novo zgodbo za zbirko ZVEZDNI PRAH 2014.

GOBLICON 2014

Spoštovani geek-i, nerd-i, freak-i, gamer-ji, navdušenci nad (znanstveno) fantastiko ... To je nagovor na vabilo na drugi GobliCon 2014, ki ga naslavljajo člani društva Zlati Goblin iz Maribora. V petek, 18. (od 17:00 ure), in v soboto, 19. aprila (od 13:00 ure), vabijo v Kulturni inkubatorju v Mariboru na Koroški cesti 18 na igranje tabletop RPG, namiznih iger, itd. in sicer na Dungeons & Dragons, Pathfinder, Warhammer Fantasy, Warhammer 40k, Savage Worlds, Numenera, Dragon Age in drugih iger Magic the Gathering, Netrunner, Munchkin, Illuminati, Small Worlds, Elder Sign, Machina Arcana, Warmachines, Warhammer, Fantasy LARP in tako naprej. Vstop je prost, predznanje igranja iger ni potrebno.

FILMSKI RAZPISI ZA 10. FESTIVAL GROSSMANN 15. - 19. JULIJ 2014 / LJUTOMER

Organizatorji pozivajo vse fantastične filmarje, da do 6. junija 2014 prijavijo svoje dolgometažne in kratke filme ter glasbene dokumentarce za udeležbo na festivalu. Svoja vrata odpira tudi Mala delavnica groze, vanjo se lahko prijavite do 1. julija. Izbrani dolgometažni filmi se bodo borili za najprestižnejšo Grossmannovo nagrado, hudega mačka za najboljši celovečerec. Izbrani kratki filmi se bodo lahko potegovali za nagrado Slakov hudi maček za najboljši kratki film ter za nagrado Melies d'Argent, ki bo nagrajencu omogočila nomina-

cijo za Melies d'Or, prestižno nagrado za najboljši evropski fantastični kratki film, ki jo ob koncu letnega festivalskega cikla podeli Evropska federacija festivalov fantastičnega filma. Filmi, ki ne bodo izbrani v tekmovalne programe, bodo prišli v poštev za ostale programske sklope 10. edicije festivala. www.grossmann.si/razpisi

Grossmann je uvrščen na seznam »5 Coolest Horror/Sci-Fi Film Festivals in the World« po izboru bralcev ameriške revije MovieMaker Magazine. Na prvih štirih mestih so samo ameriški festivali Fantastic Fest Austin, Mile High Horror Film Denver, Sacramento Horror Film Festival in Shriekfest Los Angeles.

O ŽIVLJENJU, VESOLJU IN SPLOH VSEM

EVROPSKI FESTIVALI

PYRKON, POZNAN, POLJSKA 21.3.-23.3.2014

Pyrkon, festival fantazije in popularne kulture (Pyrkon Festival Fantasyki i Kultury Popularnej) je poljska letna konvencija, ki se vedno odvija prvi teden po pomladanskem enakonočju. Na festivalu se srečajo avtorji in bralci ZF&F. Prikazana so dela s področij filma, literature in drugih umetnosti. Organizira ga Klub Fantasyki »Druga Era« od leta 2000 naprej.

FANTASPORTO, PORTO, PORTUGALSKA, 28.2.-9.3.2014

34. ponovitev festivala Fantasporto (Oporto International Film

Festival) je bila v v začetku marca 2014. Na začetku so predvajali SF&F filme, danes pa so repertoar razširili še na filme, ki so tehnološke novosti in na eksperimentalne projekte ter grozljivke. Sodi med 25 najpomembnejših filmskih festivalov na svetu.

ROSKON, LESNIE DALI, MOSKVA, RUSIJA, 27.3.-30.3.2014

To je njihov 14. festival, ki se je odvijal v hotelu Poljani, 28 km izven Moskve ob reki Moskvi. GOHs so bili: Sergei Lukyanenko, Dmitri Glukhovskiy, Vadim Panov, Vasily Golovachyov, Vasily Zvyagintsev, Henry Lion Oldie, G.I.Orlovskiy, Georgiy Zotov in Yuri Nikitin. Na festivalu se srečujejo pisatelji, založniki in novinarji, literarni agentje, kritiki in ljubitelji ruske ZF&F. Podeljujejo prestižno nagrade »Alisa«, »Roskon« in »Fastast Goda«. Slednja je letna nagrada, ki je zelo cenjena v Rusiji.

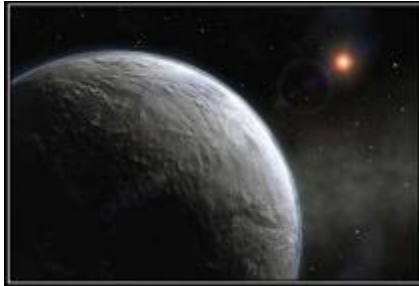
BRUSSELS INTERNATIONAL FANTASTIC FILM FESTIVAL, BIFFF, BELGIJA, 8.4.-20.4.2014

Odvija se od leta 1983 in nanj pridejo vsi, ki v svetu kaj pomenijo na polju grozljivk, SF&F filmov, animejev, trilerjev, itn. Kvalitetni filmi in kompetentna žirija dajejo filmu še posebno veljavo. Navdušenci vedo, da bodo na njem spoznali bodoče zvezde, najboljše avtorje in legendarne filmarje.

BREZ BESED

TAM ZUNAJ NEKJE ...

je planet na katerem ni vojn, nasilja, kriminala, lakote, gospodarske krize, revščine ... a je tudi brez kisika in vode.

Posebno obvestilo:

**Seminar
POTOVANJE SKOZI ČAS**
se bo odvijal
pred dvema tednoma
v hali A.

**FIDOV GOSPODAR
JE CHUCK NORRIS.**

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH

DRUŠTVO USTVARJALCEV SPEKULATIVNIH UMETNOSTI

LETNO POROČILO 2013 IN NAČRT 2014

Pripravil Andrej Ivanuša

USTANOVITEV

Društvo Zvezdni prah je bilo ustanovljeno na ustanovnem zboru 6. marca 2011 v restavraciji Brioni v Kranju. Upravna enota Maribor je društvo s sedežem na **Stritarjevi 24 v Mariboru** vpisala v register 16. marca 2011. Prvi predsednik in zastopnik društva je Andrej Ivanuša iz Maribora.

Član društva je lahko vsaka oseba v skladu z veljavnim zakonom, ki podpiše pristopno izjavo, s katero sprejema vse temeljne in druge akte društva in se strinja z namenom in nalogami društva. Ob pristopni izjavi mora odstopiti svoje delo s področja spekulativnih umetnosti, ki ostane v knjižnici društva.

Članstvo je prostovoljno. O sprejemu v članstvo odloča izbirna komisija, ki jo imenuje Upravi odbor društva, na osnovi priloženega umetniškega dela iz enega od področij spekulativne umetnosti.

V imenu društva je pojem spekulativna umetnost, s katerim opisujemo ustvarjanje v okviru fantazije, znanstvene fantastike in hororja (F&ZF&H) na področju pisane besede, slikarstva, fotografije, filma in drugih umetniških področij.

ČLANSTVO

Ustanovni člani društva:

- **Ruža M. Barić Bizjak** / alias **Mara R.Sirako** /Kranj/
- **Amedeja M. Ličen** /Bled/
- **Bojan Ekselenski** /Celje/
- **Andrej Ivanuša** /Maribor/

Častni član:

- **Vid Pečjak** / alias **Div Kajčep** /Bled/

Člani (aktivni, neaktivni):

- **Martin Vavpotič** /Komenda/
- **Tanja Mencin** /Sevnica/
- **Aleš Oblak** /Gorenja vas/
- **Urban Klančnik** /Slovenj Gradec/
- **Marko Vitas** /Borovnica/
- **Majda Arhnauer Subašič** /Ljubljana/
- **Danila Žorž** /Ajdovščina/
- **Matjaž Štrancar** /Ljubljana/

Upravni odbor (UO) sestavljajo predsednik društva in zastopnik Andrej Ivanuša, Maribor, tajnik društva Bojan Ekselenski, Celje ter članici Ružica Marija Barić Bizjak in Amedeja M. Ličen, Bled. UO v tej sestavi je bil imenovan na ustanovnem sestanku društva marca 2011.

PREGLED AKTIVNOSTI V LETIH 2011 IN 2012

V letu 2011 smo pripravili statut društva ter pripravili ter pričeli urejati spletno stran www.zvezdni-prah.si.

Pripravili smo načrt dela za leto 2012 in pridobili nove člane. Predstavili smo se na dveh festivalih znanstvene fantastike na Hrvaškem, v Opatiji (Liburnikon) in na Reki (Rikon).

Aprila 2012 smo se udeležili evropske konvencije ESFS (European Science Fiction Society), ki je bila v Zagrebu, Hrvaška z imenom EUROCON 2012 ZAGREB. Na njej smo se predstavili in zastopali avtorje s področja spekulativnih umetnosti. *Slovenski avtor Aleš Oblak je prejel nagrado za mladega obetavnega avtorja (Encouragement Award 2012) za roman Hiša dobrih gospodov.*

5. aprila 2012 smo organizirali prvi VEČER DRUGOTNOSTI v MCC - Mladinskem centru Celje. Na večeru je bil častni gost starosta slovenske ZF dr. Vid Pečjak, avtor legendarne knjige Drejček in trije Marsovčki. Društvo Zvezdni prah mu je podelilo plaketo častnega člana in mu izročilo častno člansko izkaznico. O srečanju so poročali celjski časopisi.

Izdali smo štiri številke brezplačnega fanzina Jašubeg en Jered – novice iz Drugotnosti in dve posebni številki s poročilom iz Eurocon 2012 Zagreb v slovenskem in angleškem jeziku. Skupaj smo pripravili gradiva za 256 strani formata A4. Angleška številka je spodbudila precej zanimanja in opazila jo je tudi Cheryl Morgan, ki je pomembna založnica iz New Yorka v ZDA.

Udeležili smo se konvencij ljubiteljev ZF na Hrvaškem. Najprej smo od 23.3. do 25.3.2012 bili Istrakon, Pazin. Sledil je Festival fantastične književnosti v Pazinu v času od 10.8. do 11.8. 2012. Andrej Ivanuša in Bojan Ekselenski sva kot gosta iz Slovenije predstavila odlomke iz najnovejših književnih del. Bili smo na Liburnikon v Opatiji v času od 17.8. do 18.8.2012. Udeležili smo 8. Grossmanovega festivala v Ljutomeru (fantazija in grozljivke, film) v času od 19. do 21. junija 2012.

3. in 4. novembra 2012 smo organizirali slovensko konvencijo ljubiteljev spekulativnih umetnosti 1.SI.CON 2012 CELJE, kjer je bilo več kakor 100 obiskovalcev v Mladinskem Centru Celje. To je bilo prvo srečanje po letu 1983! Na srečanju smo podelili nagrade »Drejček in trije Marsovčki« za ustvarjanje na področju SF&F&H. O srečanju so poročali celjski časopisi in radijske postaje.

Izdali smo zbirko slovenski fantazijskih in znanstveno fantastičnih del **ZVEZDNI PRAH 2012** na 280 straneh, kjer se 14 znanih in novih slovenskih avtorjev predstavlja s 14-timi prvič objavljenimi zgodbami.

PREGLED AKTIVNOSTI V LETU 2013

Za april 2013 smo predvidevali udeležbo našega člana Martina Vavpotiča na EUROCON 2013 v Kijevu v Ukrajini. Vendar nam sredstva tega niso dopuščala. Vsekakor pa

smo poslali nekaj kandidatur za nagrade. *Martin Vavpotič je prejel nagrado za mladega obetavnega avtorja (Encouragement Award 2013) za novelo Clockworks Warrior.*

Konec leta 2012 se je oblikoval evropski ZF internetni portal <http://scifiportal.eu/>. Na njegov »zemljevid« se je vpisala tudi Slovenija, saj je v začetku leta 2013 Bojan Ekselenski postal njihov 'SF Contributor' in s tem njihov dopisnik.

Udeležili smo se največje hrvaške konvencije SFERA-KON 2013 Zagreb s stojnico, kjer smo ponujali našo zbirko Zvezdni prah 2012 in tiskano verzijo novele Martina Vavpotiča Clockworks Warrior. Predstavljali smo slovensko spekulativno produkcijo na Festivalu fantastične književnosti v Pazinu na Hrvaškem, ki je bila avgusta 2013.

Bojan Ekselenski se je udeležil slovenske spekulativne konvencije Na meji nevidnega (NMN) v Ljubljani v septembru 2013. Na konvenciji smo imeli stojnico, kjer je bil predstavljen fantazijski ep Vitezi & Čarovniki Bojana Ekselenskega in naša zbirka zgodb Zvezdni prah 2012 ter fanzin Jašubeg en Jered.

V letu 2013 smo izdali štiri redne številke fanzina Jašubeg en Jered in posebno angleško številko s katero smo kandidirali za nagrado za najboljši fanzin na Euroconu v Kijevu. Za junijsko številko smo uspeli dobiti intervju s Cheryl Morgan, ki je pomembna založnica na angleškem govornem področju.

Letos žal nismo podelili Dječkovih nagrad, saj je bila kandidatov premalo, da bi bil omogočen dober izbor. Tako je padla odločitev, da jih podelimo prihodnje leto za dve leti skupaj. Glede na naše izkušnje bomo v tudi v prihodnje nagrado podeljevali bienalno.

Posebej pa bi želel izpostaviti, da smo v mesecu novembru in decembru 2013 organizirali šesturno delavnico pisanja spekulativnih zgodb—Rokodelstvo spekulativne fikcije v Trubarjevi hiši literature v Ljubljani, kjer smo predavali dr. Robert Simonišek (o poeziji in osnovah proznega ustvarjanja), Bojan Ekselenski (o vseh aspektih ustvarjanja dobre zgodbe) in Andrej Ivanuš (o založniških trikih, urejanju in neumnostih pri pisanju). Projekt je finančno podprl Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD). To je prvi takšen dogodek v Sloveniji.

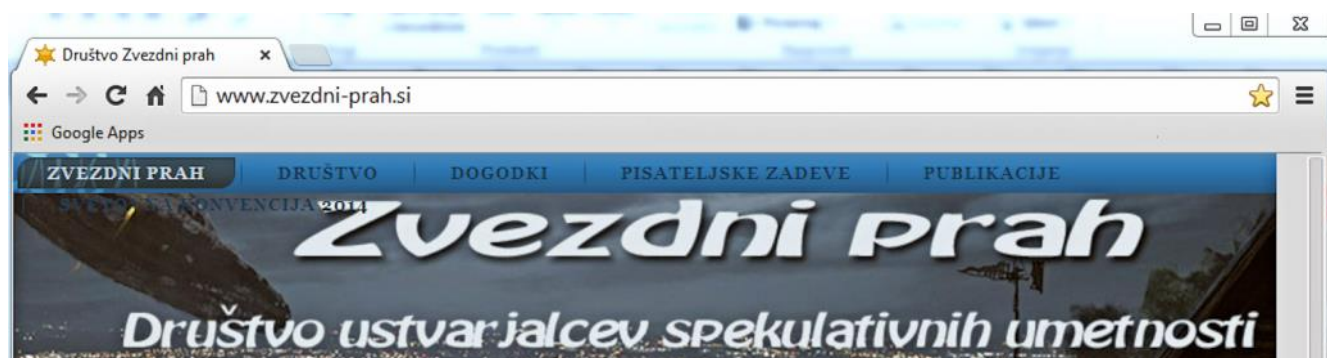
Bojan in Andrej sva bila vabljeni kot člana društva ter kot urednik in novinar časopisa(!) Jašubeg en Jered na predpremiero filma Hobit: Smaugova pušča v Cineplexx v Kranju decembra 2013.

Razpisali smo natečaj za drugi zbir spekulativnih zgodb, ki je uspel in v začetku leta 2014 bo izšla knjiga zgodb ZVEZDNI PRAH 2013.

NAČRTI ZA LETO 2014

V letu 2014 načrtujemo naslednje aktivnosti:

- Izdaja 4 rednih številke fanzina Jašubeg en Jered (marec, junij, september, december) in posebne številke v angleškem jeziku za udeležbo na evropskih in svetovnih konvencijah (najkasneje do junija 2014).
- Udeležba na svetovni konvenciji SF&F WORLDCONLONCON3 2014 v Londonu, Velika Britanija od 14. do 18. avgusta 2014.
- Udeležba na evropski konvenciji SF&F EUROCONSHAMROCON 2014 v Dublinu na Irskem med 22. in 24. avgustom 2014. Bojan Ekselenski je uradni agent in delegat Slovenije za obe prireditvi.
- Izvedba delavnice Rokodelstvo spekulativne fikcije 2
- Organizacija slovenske konvencije SI.CON 2 v Mariboru v mesecu aprilu 2014.
- Udeležba na 10. Grossmannovem festivalu v Ljutomeru.
- Udeležba na drugi konvenciji NMN v Ljubljani v mesecu septembru.
- Udeležba na konvencijah v sosednji Hrvaški (Istrakon, Pazin; Liburnikon, Opatija; Sferakon, Zagreb) in na Festivalu fantastične književnosti v Pazinu.
- Izdaja zbirke zgodb ZVEZDNI PRAH 2013 - drugi zbir slovenske fikcije do konca februarja 2014.
- Razpis za pridobitev zgodb s področja spekulativne fikcije za leto 2014 in za pripravo tretje zbirke.
- Priprava posebne e-revije s področja spekulativnih umetnosti.
- Izvedba dveh večerov Drugotnosti v dveh različnih krajih v Sloveniji.
- Podelitev Dječkovih nagrad za dela spekulativne fikcije za obdobje 2012-2013.
- Pridobitev novih članov in njihova predstavitev v edicijah v slovenskem, hrvaškem in angleškem jeziku za promocijo v tujini.
- Udeležba na državnih, občinskih in drugih razpisih (ambasada ZDA) za pridobitev sredstev za društveno dejavnost.
- Promocija društva in njegovih članov v medijih v Sloveniji, na Hrvaškem in drugje v tujini.

VAMPIRSKA AKADEMIJA

VAMPIRE ACADEMY

Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu

Angry Films, Kintop Pictures, Preger Entertainment
7. februar 2014
Dolžina: 104 minute * PG-13

Režiser:

Mark Waters

Scenarist:

Daniel Waters na osnovi romana
Richelle Mead

Igralci:

Zoey Deutch (dampirka Rose Hathaway), Lucy Fry (princesa Lissa Dragomir), Danila Kozlovsky (Dimitri Belikov), Gabriel Byrne (Vladimir Daškov), idr.

Kratek opis

Še ena romantična vampirščina, porečete, a je manj pocukrana kakor Somrak.

Res je. Še ena vampirščina, a na srečo ni tako pocukrano svetleča, kot je **Somrak**. Tudi zgodba je boljša. Podlaga za film je roman **Richelle Mead Vampirška akademija**, ki obstaja tudi v slovenskem prevodu. Pravzaprav gre za sago, razpotegnjeno čez več knjig. Sodobnim najstnicam se pač dogajajo skulirani vampirji, vse bi rade imele brezhibno svetlo polt in rade bi bile predmet poželenja močnih samcev. Knjige so uspešnice, ker so pač napisane dovolj dobro, da vlečejo ciljno publiko (najstnice 16+ in mlade ženske 20+).

Pravzaprav gre za zgodbo, kjer Somrak sreča Bradavičarko. Zgodba govori o svetu s tremi vrstami nadnaravnih bitij. Na eni strani imamo »dobre« vampirje Moroje, polvampirje Dampirje in na drugi zlobne Strigoje. Moroji so nekakšna vampirska elita, ki pijejo kri samo prostovoljcem. Imamo celo neke vrste menzo. Dampirji so varuhi Morojev, a Strigoji so zlobni pošastki. V maniri **Pesmi ognja in ledu** so tu plemiške družine s svojimi

grbi in značilnostmi. ta del je v filmu samo malce nakazan, ker je Lissa Dragomir zadnja iz plemenite Morojske vampirske plemiške družine Dragomirjev, ki ji je namenjena kraljevska vloga.

Zgodba je mešanica romantike in akcije. Morojska princesa Lissa in njena dampirska varuhinja in prijateljica Rose sta pobegnili z akademije, a se znova vrneti. V šoli jima nekdo streže po življenju. Na akademiji se vampirji učijo magije, a dampirji bojnih veščin. Sprva plašno, kasneje pa konkretno je nakazana ljubezenska zgodba med dampirskim mofotom Dimitrijem in Rose. Tudi princesa Lissa in izobčenec Christian (Dominic Sherwood) na akademiji, katerega starša sta bila Strigoja, se zapleteta. Ampak grožnja ni zunaj, temveč znotraj ...

Film je tipičen najstniški nadnaravni triler. Zaključek je dovolj trden, da nadaljevanja niso nujna, a zagotovo bodo. Hollywood ljubi franšize, saj pomenijo varno in obilno molžo.

Film ni v 3D, kar zagotovo ni slabo. Igra je solidna, sicer niso presežniki, saj so liki v osnovi že postavljeni na tirnice. Zvočno in glasbeno plat si zagotovo ne boste zapomnili, saj lahko o tem rečem le – korektno.

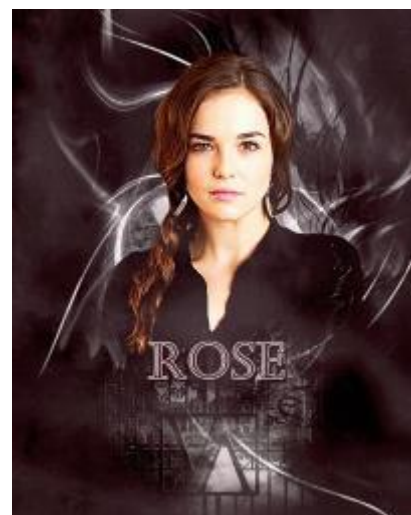
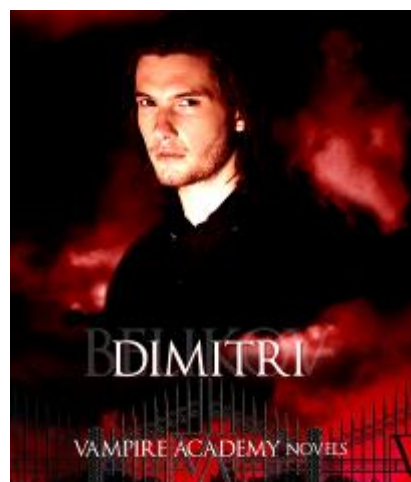
Posvetujemo se s stricem Mnenjem in damo besedo teti Konkluziji:

Konkluzija in ocena

Zgodba	1,2/2
Izvedba	1,0/1,5
Igra	0,6/1
Tehnična izvedba	0,3/0,5

SKUPAJ 3,1/5

Film je soliden izdelek, ki bo sedel zlasti najstnicam. Gotovo je za razred boljši od Somraka.

RIDDICK RULE THE DARK

Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu

One Race Productions, Radar Pictures, Riddick Canada Productions
4. september 2013
Dolžina: 119 minut * R

Režiser:

David Twohy

Scenarist:

David Twohy na osnovi likov izpod prstov Jima Wheata

Igralci:

Vin Diesel (Riddick), Karl Urban (Vaako), Jordi Molla (Santana), Kate Sackhoff (Dahl), idr.

Kratek opis

Riddick se vrača na mesto zločina. Prej je bil begunec, zdaj je vladar planeta Teme.

Riddick se vrača k svojim koreninam – Planetu teme. Tokrat je vladar teme. Če je Vampiriska akademija za punce, je Riddick za fante. vsi bi bili radi mačoti, ki bi fascinirali samice s svojimi plenilskimi sposobnostmi.

Po bolj akcijskem drugem delu, ki ga najdete na DVD, so se ustvarjalci z Vin Dieselom vrnili na začetek. Riddick se znajde na planetu, kjer so pošastki, ki pridejo na plano v deževju in temi. Zgodba je preprostejša od pasulja. Riddick je še kar ubežnik.

Po vladarski avanturi pri Nekormantih se vrača na kraj prvega zločina. Pride do postaje za lovce na glave. Tam sproži signal, da privabi druge lovce, ker potrebuje prevoz. Ti seveda pridejo in začne se lov. Igra leva z mačkami, ki mislijo, da lovijo miško. Seveda lovci padajo, vmes smo priča njihovi medsebojni folklori in na koncu se začne neurje s pošastki.

Sporočilo filma je preprosto – kdo je večja zver? Človek človeku ali pošastek človeku ali je mogoče človek pošastku?

Tehnično je film korektno posnet. Pač prepoznaven Riddick. V kinu ga ni bilo, kar je razumljivo, saj ne dosega izvirnika, ki je res bil izviren.

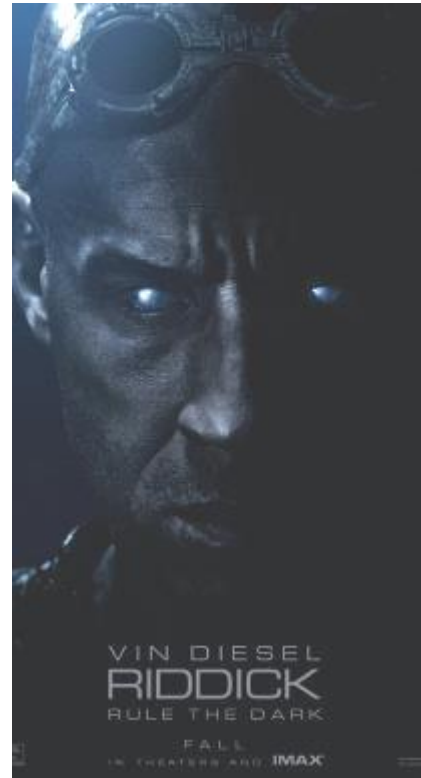
V osnovi je film bolj ali manj kopija izvirnika, ne postreže z ničimer izvirnim, zato se posvetimo stričku Mnenju, preden se zjoče na ramenih tete Konkluzije:

Konkluzija in ocena

Zgodba	0,8/2
Igra	0,6/1
Tehnična izvedba	0,5/1
Kvaliteta paketa	0,2/0,5
Vrednost za denar	0,2/0,5

SKUPAJ 2,3/5

torej silno povprečna izkušnja. Film je primeren nakup samo za ljubitelje izvirnika in Vina Diesela. Za vse ostale pa ... najcena DVD pade na 4 – 5€. V škatli je plošček z osnovnim. Nobenega presežnika, nobene dodane vrednosti. Najbrž premalo za 11 €.

IGRE LAKOTE: KRUTO MAŠČEVANJE

THE HUNGER GAMES: CATCHING FIRE

Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu

Color Force, Lionsgate
11. november 2013
Dolžina: 146 minute * PG-13

Režiser:

Francis Lawrence

Scenarista:

Michael Arndt, Simon Beaufoy

Igralci:

Jennifer Lawrence (Katniss Everdeen), Josh Hutcherson (Peeta Mellark), Liam Hemsworth (Gale Hawthorne), Sam Claflin (Finnick Odair), Elizabeth Banks (Effie Trinket), Jena Malone (Johanna Mason), Stanley Tucci (Ceaser Flickerman), Donald Sutherland (predsednik Shaw), Woodye Harrelson (Haymitch Abernathy), idr.

Kratek opis

Kritika poti po kateri nas pelje sodoben plenilski kapitalizem. Ampak nekateri se pa ne dajo molsti, tudi v bodočnosti ne.

Igre lakote so prav prisrčna kritika poti, kamor nas vodi sodoben finančni plenilski kapitalizem. Oni zapravljajo, mi polnimo njihove finančne luknje in nam za zahvalo pridigajo, da preveč dobimo za premalo dela. Podobno s slovensko bančno greznico je zgolj naključna.

Film to »idilo« prikazuje skozi ekstremne socialne razlike. Na eni strani brezpravno in stradajoče ljudstvo dvanajstih okrožij, na drugi bahaški Kapitol, kjer s pomočjo nekega napitka izbruhajo pojedeno, da lahko še naprej žrejo. Na eni strani presunljivo bogastvo, varovano s trdo pestjo »varovanja svobode in demokracije«, na drugi pa ljudstvo, ki je preživelo že nekaj reform trga dela, predlaganih s strani naše Gospodarske zbornice.

Zgodba se nadaljuje tam, kjer se je končala v izvornih Igrah lakote. Lepo je, ker so obdržali vse igralce, saj so vsi dobro opravili svoje nalo-

ge. Katniss Everdeen je zaradi načina svoje zmage v izvornih Igrah lakote (Film si obvezno oglejte, če kaj daste na svojo ZF čast) postala neprijetnost za predsednika imperialnega Kapitola, prestolnico Panema. V vseh zaslužnjenih (beri: reformiranih po meri sodobnih kapitalistov) okrožjih vre. Ljudem je dovolj. Tiranski režim s svojim tlačenjem in teptanjem najosnovnejših pravic (naši in tuji reformatorji trga delovne sile bi se hitro prepoznali).

Predsednik Shaw dobro ve, da mora Katniss pridobiti na svojo stran – zlepa ali zgrda. Organizirajo turnejo zmagovalnega para po vseh tlačenih okrožjih. Predsednik želi, da Katniss prepričljivo odigra svojo prikazano ljubezen do Peete. Zbere se stara klapa, zraven je zapiti Haymitch Abernathy in seveda ekstravagantna Effie Trinket, torej sestrščina iz prvega filma. Ampak na turneji se na začetku zalomi. Čeprav jo speljejo do zaključka, se predsednik Shaw za 75. Igre lakote odloči za spopad samo zmagovalcev dotedanjih iger. Vsako okrožje mora izbrati med zmagovalci. Namen je jasen. Utišati tleči upor. Katniss in Peeta sicer poskušata stvari spremeniti, vendar se na koncu znajdeta v areni.

Film je bridka kritika trenutnih družbenih in ekonomskih trendov. Jasno pokaže, da kvaliteta življenja za večino ljudi pada. Medtem, ko se peščica elite preserava z nemogočim luksuzom, večina strada. Jeklena diktatura »demokracije« in »vladavine prava« vlada z belimi jurišniki, ki lahko nekaznovano pretepajo in ubijajo. Tudi v barvi je nekaj simbolike.

Nekaj kadrov filma mogoče zmoti kakšna banalnost, a tega najbrž ne boste opazili. Zaključek je epizodne narave, saj kriči po nadaljevanju. Če že v realnosti ni sile, ki lahko zlomi uničujoč primež finančnega

kapitalizma 0,1% prostaško premožnih, je to, upam vsaj, možno v filmu.

Scenografija filma je osupljiva. Vizija veličastne prestolnice hiperpotrošniškega bahaštva namerno vsiljuje podobnost z imperialnim Rimom. Dekadence, naveličanost z vsem, gladiatorske igre nezgrešljivo kažejo na antični Rim. Podobno je presunljiv prikaz revščine in brezizhodnosti tlačenih Okrožij.

Kokluzija se je izpsrila:

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,7/2
Izvedba	1,2/1,5
Igra	0,8/1
Tehnična izvedba	0,4/0,5

SKUPAJ 4,1/5,

kar predstavlja odlično izkušnjo. Malo je filmov, ki lahko razvajenega prdca mojega kalibra prepričajo v 4+. Film na srečo ni v posiljenem 3D. Vsekakor je vreden ogleda tudi za kakšno dušo, ki se ima za umetniško in je iznad »poflaste« ZF izkušnje. Predvsem bi ga morali videti vsi naši politiki in državni uradniki. Naj vidijo, kam nas vodi njihov pogled na razvoj zahodne družbe. Na nas pa je, da preprečimo, da do tega ne pride. Če bomo osli, ki nam zadostuje skleda ovs, nam bodo še to vzeli.

KRONIKE PODZEMLJA: MESTO KOSTI (*THE MORTAL INSTRUMENTS: CITY OF BONES*) BY CASSANDRA CLARE

Za vas gledal in bral Bojan Ekselenski

Podatki o filmu

Constantin Film Produkti-
on, Unique Features, Mr. Smith Pro-
ductions

12. avgust 2013

Dolžina: 130 minut * PG-13

Režiser:

Harald Zwart

Scenarist:

Jessica Postigo po noveli Cassandre
Clare.

Igralci:

Lily Collins, Jamie Campbell
Bower, Robert Sheehan, itd.

Kratek opis

Urbana moderna fantazija, ki se
zgleduje po mnogih podobnih knji-
gah. Umor in iskanje morilca, ven-
dar na fantazijski način.

Moderna fantazija, zlasti njen
urban podžanr se je razpasel, da se
bolj ne more. Nadnaravnih povesti
je dovolj in še več. Cassandra Clare
je ena od množice avtoric, ki
ustvarjajo najstniške ženske juna-
kinje. Avtorica drugače ni več
popolnoma rosno mlada, saj je let-
nik 1973 in jo je precej skupaj. Tudi
knjig v zbirki Kronike podzemlja je
kar lepo število. Mesto kosti je
otvoritveno delo, ki je izšlo »že
davnega« 2007.

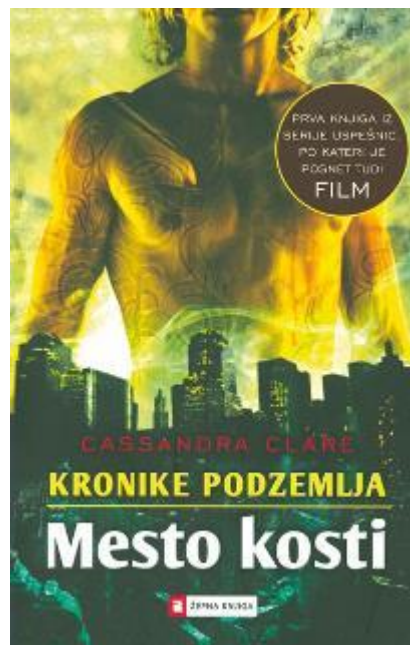
Do danes je v seriji naklepala pet
knjig, šesta bo razveselila angloa-
meriško publiko maja 2014. V slo-
venščini imamo v mehkoplatnični
obliki 2 knjigi, oba sta izšli lansko
leto (2013). Poleg Mesto kosti je
izšlo tudi Mesto pepela.

Najbrž knjig ne bi videli v slo-
venščini, če ne bi k nam prišel film,
posnet po prvi knjigi. V tem opisu
bom podal opis obojega – filma in
knjige. Najprej sem si ogledal film,
zatem še prebral knjigo, a tukaj
bom najprej nakladal o knjigi, sledi
pa film.

ZGODBA

Knjiga pripoveduje zgodbo o
najstnici Claire, ki ima običajno
najstniško življenje. Nekega dne v
klubu vidi umor. Problem nastane,
ker je ona edina, ki vidi ta umor.
Spozna Jacea, postavnega, a mrko-
gledlega lovca senc. Kmalu izgine
njena mati, doma jo napade demon
in uvedena je v skrivni svet lovcev.
Ti imajo bazo v Inštitutu (vzdih v
kinu: »Bradavičarka!«). Začne se
lov in iskanje, med drugim izginu-
lega Raziellovega keliha, iz katerega
pijejo navadneži in po načelu nedo-
ločnosti preživijo in postanejo
angelski bojovníki, lovci senc. Kelih
je edini način, da se poleg krvnega
dedovanja, pridobi še več lovcev, ki
pač umirajo. V zgodbi nastopajo
različna mitološka bitja. Tu so vol-
kodlaki, vampirji, angeli, duhovi,
demoni in podobni. Svet se deli na
»pridne«, »hudobne« in nekaj
vmes. Sama struktura sveta je
dovolj spretno zastavljena, da pri-
čara zanimivo vzdušje. Vsaj v prvi
knjigi vas ne bo užalila s kakšno
nelogično neumnostjo.

Zgodba se lepo bere, ne najeda z
neumnostmi, nelogičnosti nas ne
klofutajo in liki so dovolj zapomn-
ljivi. Seveda ne moremo kaj, da v
nas ne udari podobnost s Harryjem
Potterjem. Nekateri priimki deluje-
jo podobno, kot pri najpopularnej-
šem čarovniškem vajencu (zlobcem
je napr. skupen nemški zven).
Seveda pa Clarova ni jemala samo
od HP, temveč tudi pri mnogih dru-
gih najstniških nadnaravnostih. Ves
čas me je preveval občutek že pre-
branega & videnega. Kljub vsemu
pa te podobnosti niso tolikšne, da
bi nam vzele bralni užitek. Kot sem
že omenil, raje imam dobro pripo-
vedovan star vic, kot slab izvirni
vic. Konec zgodbe je epizodne
narave. Sicer ne gre za nasilni zre-
zek, kakršnega sta dočakali sloven-

ski pisateljici Tanja Mencin ali
Mara R. Sirako (ne po njuni krivdi,
da smo si na jasnem), temveč gre
za nemoč končanja pripovedi.
Današnje fantazijske sage imajo
klišejsko število knjig. Če ni v seriji
treh knjig, pa jih bo gotovo sedem
ali deset. Če pa cekin dovolj šelesti,
pa jih rata še več. To vajo so vzeli
avtorji v svetu franšize D&D.

Prevod je dovolj zloščen, vendar
imamo opravka s precej prepros-
tim jezikom. Na srečo so dialogi
tekoči, večinoma niso klofuta zdra-
vi pameti in branje 400+ strani
debele knjige lepo poteka. Nikoli

nisem čutil slabega občutka ali celo želje po prekinitvi branja. Knjiga je namenjena predvsem mladini izpod 18 let starosti, najbolj se bo zaradi čustvenih zadev dogajala srednješolskim dekletom. Imamo klasične čustvene zagate, ljubezenski trikotnik, iskanje izgubljenega očeta, pa matere in podobno sorodstveno mineštro. Nič novega pod soncem. Očitno manj zahtevna fantazija nujno potrebuje iskanje izgubljenih ali pogubljenih družinskih članov. Še toliko bolje, če vse nianse sive ostanejo v ožjem družinskem krogu.

Seveda bi lahko malce pogumnejša uredniška roka malce oklesala mestoma preveč razvlečeno podajanje. Ljubezenske zadeve so predvidljive, dežurni zlobec Valentin je precej površno obdelan. Liki so sicer živi, vendar parada že vidnega. Večinoma so statični, napredek, kjer je, pa je predvidljiv.

FILM

Kako pa izpade film? Prenos knjige je dovolj korekten. Scenaristi so malce predelali pripoved, a žal niso zmogli vsem likom podariti ustrezne doze razvoja. Film je še bolj podoben Harryju Potterju. Vsak lik iz priljubljene čarovniške sage tu dobi svojo malce modificirano ustreznicco. Valentin je v filmu premalo razložen. V sceno uleti kot negativec zato, ker je fino biti zloben.

Vsekakor je film primeren in namenjen ljubiteljem knjige. Kdor pride v kino »na suho«, se bo na koncu filma počutil precej nelagodno, s slabim priokusom postanega in nedorečenega.

TETA KONKLUZIJA IN STRIC MNENJE

Knjiga ima prednost.

Konkluzija in ocena (vsebina)	
Zgodba	1,4/3
Izvedba ideje	0,6/1
Umeščenost	0,6/1
VSEBINA	2,6/5
Gre za berljivo, vendar v ničemer revolucionarno delo. Tepe ga »deja vu« mnogih elementov.	

Konkluzija in ocena (oblika)	
Oprema, oblikovanje	1,2/2
Spletna podpora	1,2/2
Vrednost za denar	0,4/1
OBLIKA	2,8/5
Za mehko vezano izdatek ni previsok, saj 13 € ni veliko cekinov, če se vam 'dogaja' urbana najstniška fantazija. Primerno darilo za punce.	

Poglejmo še film.

Konkluzija in ocena	
Zgodba	0,8/2
Izvedba	0,7/1,5
Igra	0,5/1
Tehnična izvedba	0,4/0,5

SKUPAJ 2,4/5

je ocena za povprečen film. Film je vsebinsko slabši od knjige. Ustvarjalcem se ni čisto posrečil. Preveč udari že videno, kar v spregi z mestoma raztrganim scenarijem slabo vpliva na gledljivost.

Naslov	Kronike podzemlja: Mesto kosti
Orig. naslov	The Mortal instruments: City of bones
Avtor/ica	Cassandra Clare
Prevajalec/ka	Alenka Perger
Založnik	Tržič: Učila International, 2013
Fizični opis	426 strani, 20 cm, Mehka vezava
ISBN	ISBN 978-961-00-1953-4 (trda vezava)
UDK	821.111(73)-93-312.9
COBISS.SI-ID	268388096

Magazin Jašubeg en Jered

Opisi in recenzije

Dogodki na sceni

Napovednik

Pisana beseda

Stik z Drugotnostjo

DRUGOTNOST

Virtualni svet znanstvene fantastike, fantazije in drugih dimenzij

www.drugotnost.si

Kar ni mogoče najti v tej številki, je zagotovo na naši spletni strani. Tudi stare številke Jašubeg en Jered od prazgodovine (beri: od prve številke) do danes in to v PDF!

LOVČEVA LUNA

O. R. MELLING

Za vas bral Andrej Ivanuša

Tokrat sem se odločil, da prebrem kaj Irka (pardon Kanadčanka z irskimi koreninami) piše na področju mitološke fantazije. Avtorica je razpeta med rojstno Irsko in deželo študija Kanado. Že takoj moram povedati, da knjiga ni zadovoljila mojih pričakovanj, čeprav se kiti s prestižno kanadsko nagrado Ruth Schwartz Award. Mogoče je original boljši in je le prevod bolj 'zaticajoč'?

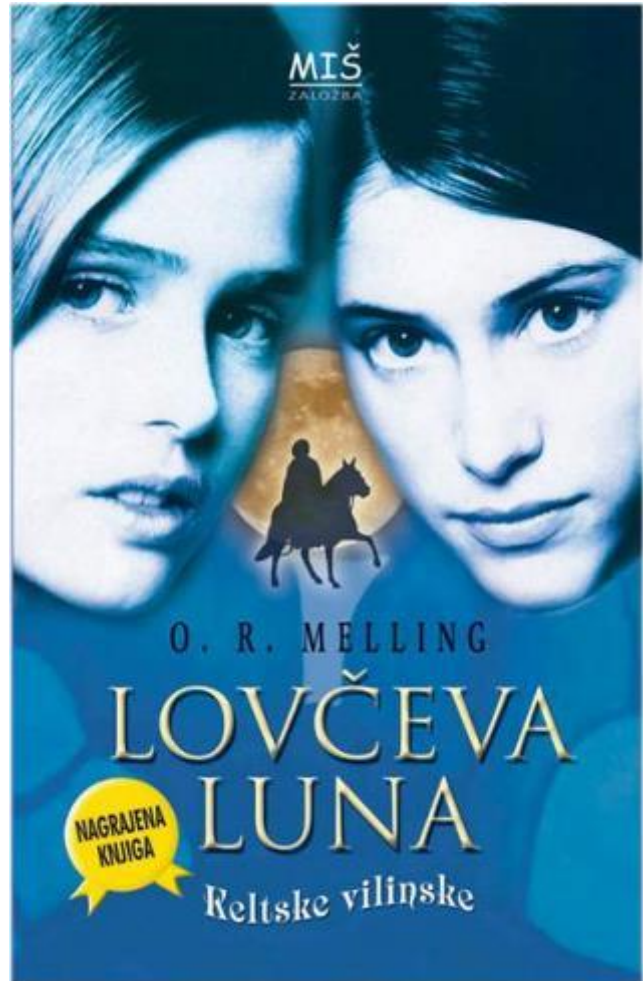
Govora je o dveh dekletih, ki se zapleteta z vilinci in se prvič v življenju zaljubita. Zgodba je tipična za najstniška dekleta, kjer je pomembno, kako so osebe oblečene in kaj se na vilinskih pojedinah obeduje, kakor pa dejanska zgodba. To je obnova irskih mitoloških zgodb, ki so zmešane v smešen amalgam. Ta je začinjen z "epsko" bitko z mnogo-očesnim črvom, ki menda skrbi, da obstaja ravnotežje na svetu. Za povračilo pa tu in tam pohrusta kakšno nedolžno 'človekinjo'.

Glavni junakinji potujeta po Irski in po vilinskih deželah. Avtorica ju vodi na vsa legendarna mesta, kjer so prebivalci napletli najbolj neverjetne bajke. Potem poskuša vse te 'blodnje' zmešati v nekakšno logično celoto. Zgodba počasi napreduje in se spotika ob logične nesmisle. Šele tri poglavja pred koncem pride do 'epske' bitke, ki pa je z epilgom razvrednotena. Pravzaprav bi lahko rekel, da se vse skupaj spremeni v nekakšen 'happy end', čeprav črv namesto 'človekinje' pohrusta 'vilinca'.

Verjetno so Kanadčani dali knjigi nagrado, ker je tako prikupna in srčkana in sploh, ker prikazuje stare irske bajke v novi luči. A avtorica se tukaj ni ničesar naučila pri JRRT-ju, ki je Hobite res postavil v novo luč in ob tem pričel z novo literarno zvrstjo. On je bajkam

Naslov	Lovčeva luna (Keltske vilinske)
Orig. naslov	The Hunters Moon (slovenski j.)
Avtor/ica	O. R. Melling
Prevajalec/ka	Andreja Blažič Klemenc
Založnik	MIŠ, 2006 / HarperCollins, 1993
Fizični opis	264 strani, 20 cm, trda vezava
ISBN	ISBN 961-6506-79-X
UDK	821.111-93-31
COBISS.SI-ID	255292544

Konkluzija in ocena (vsebina)	
Zgodba	1,6/3
Izvedba ideje	0,6/1
Umeščenost	0,6/1
VSEBINA	2,8/5
Preveč o oblekah in hrani, premalo o zgodbi.	

dal novo življenje, ORM pa samo s starimi oblačili na novo oblači stare legende. Te so v originalu verjetno mnogo boljše.

Vsekakor premoremo v domačih logih kakšno boljšo fantazijsko izmišljijo. Včasih se sprašujem, kaj urednike vodi, da drago kupijo avtorske pravice v tujini za čudne zgodbe. Za domačega avtorja pa ne najdejo sredstev za plačilo spodobnega honorarja in izdaje njegove mnogo boljše zgodbe. Verjetno je to zato, ker si mislijo, da ne morejo zgrešiti, saj je knjiga že v tujini 'bestseller', pa bo zato še tukaj. Za domačega avtorja bi se zagotovo morali bolj potruditi.

Vrednost za denar je še znosna, saj knjiga stane nekaj več kakor 20,00€. Sam pa sem jo kupil za 12,00€ skupaj še z dvema knjigama v posebni ponudbi na slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu letos novembra. Eh, ko bi tako prodajali domače avtorje!

Konkluzija in ocena (oblika)	
Oprema, oblikovanje	1,2/2
Spletna podpora	1,2/2
Vrednost za denar	0,5/1
OBLIKA	2,9/5
Oblikovanje brez presežkov, spletna stran z osnovni podatki.	

EMMA STORM: BRATOVŠČINA CULIS

UROŠ TOPIĆ

Za vas bral Bojan Ekselenski

Uroš Topić se s svojim prvencem pojavlja v Bukli, v Konzorciju in v vseh knjigarnah je na izpostavljenih mestih. O avtorju in knjigi se je pisalo, še preden je izšla. Očitno je v ozadju dobro namazan propagandni stroj. Je prah, ki ga dviguje Založba Pasadena s svojim domačim fantazijskim prvencem upravičen?

Knjiga je nastala izpod prstov vsestranskega gimnazijca Uroša Topića iz Novega Mesta.

Najprej naj pohvalim pogum, kajti fant piše v prvi osebi ednine v telesu 18-letne naslovne junakinje. Pravzaprav gre za 70-letnico, ki se spominja svoje gimnazijske mladosti. Velik del zgodbe se opira na halštatsko kulturo, iz katere izvirajo steklene jagode, situle in fibule. Pravzaprav poreklo teh artefaktov skozi zgodbo pripisuje vilincem modre polti, živečimi v podzemlju. Vilini v knjigi so mešanica vilinov iz Harryja Potterja, Gospodarja prstanov in šamanske matriarhalne družbe.

Zgodba je v bistvu preprosta. Čeprav knjiga obsega 422 strani, se dogaja veliko, a zgodi zelo malo. Emma in njena mati se iz Ljubljane preselita na obrobje Novega Mesta. Emma seveda najstniško besni, a se mora privaditi. Tam najde nekaj družbe, stranski liki Rosana, Peter in Tomaž so na kratko predstavljeni. Zlasti Tomaž je neizkoriščen, saj je nastavek za intrigantsko pripovedno nit. Omenjena je tudi Emmina babica. Z njo je, kot s Tomažem, je nakazana, a žal ostane neizkoriščen pripovedni potencial. Večino dogajanja so prigode Emme in vilina Amisa. Temu osrednjemu delu bi lahko rekel 50 odtentkov priprav na poljub. Mimogrede se izkaže, da ima tudi Emmina mati skrivnost, ki se pokaže približno na polovici knjige. Vilinskemu svetu grozi vojna in ta se tudi zgodi, a Emma ima v njej pomembno vlogo. Vilini živijo v podzemlju in del njih hoče znova na svetlo in pri tem v vojno s človeškim svetom. Žal je ta akcijski del mimogrede nakazan in konec je pač ... konec. Del sedan-

josti (ko je Emma stara 70 let) je tudi ostal samo delno izkoriščen.

Avtor veliko časa porabi za žensko opisovanje oblek, čustev, motoviljenja okoli vrele kaše najstniške ljubezni in izpovedi. Zaradi tega je dogajanje počasno in se na 400+ straneh zgodi zelo malo. Način podajanja zgodbe bo izjemno vseč predvsem najstnicam in mladim ženskam nad 15 - 16 let starosti, a najstniki in nasploh moški del bralne publike bo ostal na suhem. Slog pisanja je precej živ, jezik je pristen in lepo je, ker se vse skupaj dogaja v Sloveniji, v avtorjevem domačem mestu.

Knjiga vsekakor ni otroška, zato ne sodi na otroški oddelek, kjer sem si jo sposodil. Branje knjige zahteva določeno stopnjo čustvene zrelosti, recimo starost nad 15 let. Podadolescentne najstnice in najstniki (12 - 15 let) bodo branje predčasno hitro končali, saj čustveno niso dovolj zreli za dožemanje nians pripovedi. Še mlajši pa itak ne bodo ničesar dojeli, vilinci gor ali dol. Škoda,

Uroš Topić

Naslov	Emma Storm: bratovščina Culis
Avtor/ica	Uroš Topić
Založnik	Pasadena, 2013
Fizični opis	423 strani, 21 cm, trda vezava
ISBN	ISBN 978-961-6661-61-4
UDK	821.163.6-93-312.9
COBISS.SI-ID	263032064

ker knjiga ni na odraslem oddelku, saj tja tudi sodi. Urošu moram priznati, da je odlično ujel dojemanje sveta 18-letnice našega časa.

Kaj pa minusi? Zgodba se nikamor ne premika. Ves čas se kot mačka okoli vrele kaše podi okoli čustvenih prigid, oziroma karikirano 50 odtenkov priprav na poljub. Tudi konec je bolj ali manj nezadovoljiv in nekateri nastavki v zgodbi so ostali nedorečeni. Nadaljevanje? Prostora je kar nekaj, a bomo videli, ko bo.

Nakup? Za darilo deklicam nad 15, 16 let zagotovo. Knjiga ni (pre)draga – 28 € je za trdo vezavo na bizarnem slovenskem kvazi trgu dovolj ugodno.

Posvetimo se zdaj »obrobnim« podrobnostim, kot je podpora in oblikovanje. Knjiga nima svoje internetne strani, niti je nima avtor. Najdete ga na FB. Oblikovanje knjige je korektno, naslovnica je v skladu z vsebino, a kar se tiče jezikovnih zadev nimam pripomb. V knjigi je za vzorec dodatnih razlag. Po mojem mnenju bi sedlo kaj več o halštatski kulturi, situlah in fibulah. Mogoče kakšen seznam virov za bralce, ki jih o tem zsrbi radovednost.

Vprašljivo je tudi, koliko so v knjigi navedeni artefakti del slovenske oz. slovanske mitologije, kar trdijo nekateri v izražanju javnega navdušenja nad knjigo. Večinoma namreč gre za dediščino še starejših prebivalcev Dolenjske.

Knjiga je dovolj profesionalni izdelek profesionalne založbe s profesionalnim odnosom do posla. Uroš Topić

se pojavlja v vseh medijih, kar je dobro, saj si glede na izdelek zasluži. Upam, da bo nadaljeval svoj pisateljski razvoj. Nikakor ni dolenjski Harry Potter, naj bo raje kar Uroš Topić.

Konkluzija je rekla svoje.

Torej?

Konkluzija in ocena (vsebina)

Zgodba	2,2/3
Izvedba ideje	0,5/1
Umeščenost	0,5/1

VSEBINA 3,2/5

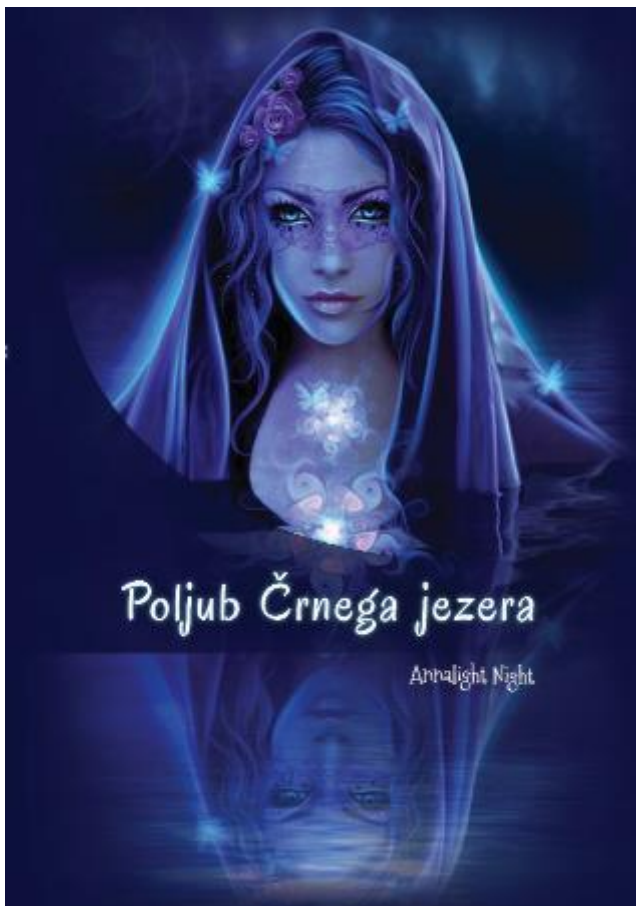
Vsebinski del je prislužil zelo dobrih 3,2/5. Glavnina izgube gre na račun neizkoriščenost nekaterih pripovednih nastavkov in precejšnje razvlečenosti.

Konkluzija in ocena (oblika)

Oprema, oblikovanje	1,8/2
Spletna podpora	0,7/2
Vrednost za denar	0,4/1

OBLIKA 2,9/5

Izguba oblikovnega dela ocene gre na račun neobstoja internetne podpore, kamor bi sodilo kar nekaj stvari. Zgolj FB je premalo. Naj ponovim, cena je glede na dobljeno poštena in samo oblikovanje knjige je dobro. Vidi se, da so delali profesionalci in ne nizkoprorračunski naključneži.

POLJUB ČRNEGA JEZERA

TEJA GALE ALIAS ANNALIGHT NIGHT

Za vas bral Bojan Ekselenski

V zadnjem času sem v knjižnici naletel kar na nekaj knjižnih del mlade slovenske pisateljice, pisoece pod psevdonom Annalight Night (pravo ime je Teja Gale). Na koncu pričujoče knjige piše: »Petnajstletna avtorica iz Ilirske Bistrice ...«

Seveda je nam, ki vzamemo knjigo v roke, popolnoma vseeno, gre za petnajstletno ali petinsedemdesetletno avtorico ali mogoče avtorja. Še zlasti, če moramo za knjigo odšteti zaslužen denar. Zanima nas vsebina in kvaliteta podajanja vsebine.

Opravka imamo s (še) eno slovensko mladenko, ki jaha na valovih mladinske nadnaravne literature, zlasti urbane fantazije, ki je k nam pljusnila iz anglosaksonskega sveta (le od kod drugod bi lahko?).

Spremljamo najstnico Catherine Blake v nedoločljivi anglosaksonski deželi, ki je izbrana, da prepreči vojno med bitji. Na meniju so angeli, harpije, ljudje, duhovi in sence. Ta bitja, razen senc, imajo svoje bogove. Katrini-na popisana usoda se začne podobno vsem ostalim najstniškim dekletom. Ima svoj ljubezenski interes Sama, prijateljico Jane, ki se ima za najlepšo in najpopularnjšo na šoli, babico Lucy, brata Jaka, očeta Nicka ...

Vse lepo in prav. Kmalu njena mati »odleti«, potem umre babica Lucy, začnejo se nadnaravnosti. Spoznamo duha Matthewa, harpijsko boginjo Saphro, angelskega boga Alexa, pa harpijskega vodjo Johna in ostale. Prvi del se dogaja v človeškem delu Katrininega življenja, drugi del v harpijskem. Tam se pojavijo sirene, povodni možje, Črno jezero iz naslova in seveda vojna, ki naj jo Katrina prepreči. Za to svojo nalogo se pridruži harpijam in priča smo klasičnim ljubezenskim tegobam.

Od vsebine vam več ne razkrijem. Delo z ničimer ne prinaša česa novega. Najstniško dekle, izbranka mora reševati svet in svoje čustvene zagate. Veliko poudarka je na vmesnih »sekvencah«, ljubezenskih dilemah in čisto vsakodnevnih opravkih.

Knjiga se, kljub občasno gostobesednemu nizanju za zgodbo nepotrebnih detajlov, bere precej tekoče. Ravno dovolj se dogaja, da si želiš nadaljevati. Avtorica na srečo ne utruja s preveč nepotrebnega opisovanja, liki so dovolj živi, da ne utrujajo. Zmotilo me je, ker je nekaj likov, ki v zgodbo vstopijo, vendar iz nje izstopijo brez pomembne vloge, oziroma so odveč (Sam, Jane). Ljubezenske zadeve so mogoče preveč predvidljive, občasno pa zaidejo v nepotrebno klišejskost. Moja največja zamera je epizodni konec!

Tako je, prav ste prebrali. Katrina naj bi preprečila vojno, a tega v tej knjigi (še) ne stori. Glede na to, da imamo 280+ strani, je ta nedorečenost nepotrebna. Urednica bi ji »zaukazala« še 5, 6 strani za zaključek in knjiga bi izpadla bistveno bolje. Ima mogoče v načrtu trilogijo ali pentalogijo? Nikjer ni nakazano, zato klicaj zaradi konca ostane.

Drugi pomemben del vsake (tiskane) knjige je oblikovanje in podpora. Avtorica nima neke osebne spletne

Konkluzija in ocena (vsebine)	
Zgodba	1,5/3
Izvedba ideje	0,6/1
Umeščenost	0,5/1
VSEBINA	2,6/5
Gre za dovolj dobro berljivo fantazijo, ki bo najbolj legla v dekliško najstniško dušo. Fantje v knjigi ne bodo našli kaj veliko, saj dogajanje ni niti akcijsko, niti adrenalinsko.	

strani, na domači strani založbe so splošni podatki z nekaj malenkostmi. Glede na to, da ne gre za epski fantazijski svet, to niti ni zamera.

Knjiga je mehko vezana, precej krhka, naslovnica je sicer korektna, a nima veliko skupnega s poudarki pripovedi (jezero, vojna, dvorec, ljubezen). Najbolj bi se spotaknil ob ceno, ki žal odslikava realnost slovenskega knjižnega trga – ki ga sploh ni. Za 280+ strani mehke vezave zahtevajo 27 €. Prav ste prebrali. Knjige ne iščite v knjigarnah, tudi na spletni strani založbe Murano boste zaman iskali preprost način naročila. Najbrž gre preko E-maila, a stranke s(m)o razvajene in takšne partizanske rešitve radi kaznujemo. Mogoče bi se spotaknil ob domeno založbe – ta namreč gosti na Weebly.com, kar je precej neprofesionalno. Danes, v času poceni domen, je to precej smešno.

No, je pa na spletni strani zalozbamurano.weebly.com/romani-annalight-night.html vsaj osnovno o knjigi in tudi avtorici.

Komu naj priporočim knjigo? Deklicam med 12 in 18 let starosti. Imele se bodo fajn in najbrž bodo hotele še več. Ne bo jih motilo pomanjkanje izvirnosti, a to niti ni zamera. Njim je namenjeno in verjamem, da se bodo fino imele. Notri je obilo igranja s čustvi, najstniškimi ljubezenskimi težavami in hrepenenji sodobnih deklet – iskanje kompetentnih plodnih samcev izven toplokrvne človeške vrste. Med njihovimi vrstniki jih ni, saj maldeniči namesto na razplod mislijo na petkovo pivsko in zadetkasto veseljačenje. Od tod fascinacija z duhom, moškimi harpiji in podvodnimi možmi. Skratka, delo je lepo prispodobljena odslikava trenutnega dekliškega pogleda na svet. Ne vem, čemu se mi je ves čas branja pred oči rolala primerjava s kronikami podzemlja od Cassandre Clare?

Vsekakor upam, da se bo avtorica še naprej pisateljsko razvijala, saj ima v sebi sposobnost za podajanje zgodb.

Naslov	Poljub Črnega jezera
Avtor/ica	Teja Gale alias Annalight Night
Založnik	Založba Murano, 2013
Fizični opis	264 strani, 21 cm, mehka vezava
ISBN	ISBN 978-961-6883-22-1
UDK	821.163.6-93-312.9
COBISS.SI-ID	263032064

Konkluzija in ocena (oblika)	
Oprema, oblikovanje	1,2/2
Spletna podpora	0,7/2
Vrednost za denar	0,5/1
OBLIKA	2,4/5
Oblikovni del je povprečen. Za 27 € dobimo nepretresljiv izdelek, ki na srečo ni polizdelek, niti ni žalitev normalnega okusa. V dobi spleta pa pričakujemo kaj več.	

TEJA GALE ALIAS ANNALIGHT NIGHT

Vprašanja zastavil Bojan Ekselenski

Najprej o psevdonimu. Zakaj ne uporabljaš svojega imena? Čemu je potreben psevdonim?

Psevdonim Annalight Night sem si izmislila že pri enajstih in mi je še vedno všeč. Umetniško ime ni nujno potrebno, saj lahko bralci tako ali tako izvejo moje pravo ime na internetu ali kako drugače, vendar mi je psevdonim preprosto všeč. ☺

Prebral sem Poljub črnega jezera. Zanima me, čemu so potrebna anglosaksonska imena? Zakaj nisi zgodbe postavila v domač okoliš? Vsi vemo za čaravnice na Slivnici.

Domišljiji dam rada prosto pot, slovenska imena in slovenski okoliš me pri razvijanju zgodbe ovirata, ker se potem bojim, da sem soimenskem kraju ali osebi naredila kakšno krivico. V knjigah se zelo trudim, da kraja ne poimenujem, če pa že, je to ime popolnoma izmišljeno.

Kdaj si začela s pisanjem in kako si prišla do ideje za tridelno zgodbo Uslužbenka?

S pisanjem sem pričela pri enajstih. Za trilogijo Uslužbenka sem dobila idejo postopoma. Najprej za prvi del, ideja je sprva vsebovala dekle, ki ima neko dovoljenje, opravičilo, da ubija. Nato sem nanizala več zamisli v eno zgodbo in nastala je Uslužbenka Smrti. Šele kasneje pa sem se odločila tudi za drugi in tretji del.

Kdaj si spisala svojo prvo zgodbo?

Pri enajstih.

Kaj najraje bereš? Katero je zadnje leposlovno delo, ki si ga prebrala?

Najraje berem fantazijske romance. Trenutno berem Mesto kosti.

Poznaš kakšnega domačega avtorja oz. avtorico?

Poznam Anejo Gros, s katero sva prijateljici. Njene knjige imam doma in se večkrat lotim ponovnih branj.

Kaj spremljaš slovensko sceno ZFF?

Niti ne, bolj spremljam tuje scene.

Ali veš, da obstaja slovensko društvo avtorjev ZFF Zvezdni prah? Misliš, da članstvo v društvu sebi enakih koristi?

Za društvo sem že slišala. Seveda, menim, da lahko umetniki dobijo veliko idej in podpore s strani somišljenikov.

Si včlanjena v kakšno literarno društvo, kjer lahko izmenjuješ pisateljske izkušnje?

Žal ne. Izkušnje si izmenjujem le z Anejo Gros, ki sem jo omenila že prej.

Zdaj pa sanjajva. Če bi Poljub črnega jezera želeli posneti in bi izbirala režiserja in igralce. Katere bi izbrala (za Katrino, Mathewa, Saphro, ...)?

O filmu nisem razmišljala, kaj takega se mi zdi nemogoče. Res ne vem, katere igralce bi izbrala, četudi bi imela to možnost, saj tega po navadi ne določa pisatelj.

Vrniva se k knjigi. Kako si našla založbo? Je šlo v prvo ali si poslala še na več založb?

Za Založbo Murano sem izvedela preko oglasa na zadnji strani Vampirke, avtorice Isabelle M. Grey. Poslala sem jim Uslužbenko Smrti in bila zelo vesela, ko so roman sprejeli.

Želim ti še obilo ustvarjalnih uspehov.

Najlepša hvala!

<>

ZF IN ROCK GLASBA

Pripravil Tihomir Jovanović Tika

Izbral, prevedel iz srbsčine in priredil Andrej Ivanuša

Objavljeno v SF PORTAL – biblioteka naučne fantastike, št. 8, november 2013, Beograd, Srbija

SKUPNE TOČKE IN IRON MAIDEN

Znanstvena fantastika (ZF) in rock glasba (rock) imata veliko skupnih točk. Prva je ta, da sta nastali kot upor proti okoreli stvarnosti in ustaljenim kulturnim tokovom. Druga skupna točka je ta, da sta bili takoj sprejeti med mladino in se hitro zlili z njimi kot del njihovega načina življenja in razmišljanja.

Je tudi veliko podobnosti in interakcije med obema subkulturama kakor tudi s svetom kulture. Ob tem je podobna še njuna notranja dinamika. Jasno je, da vsi ljubitelji ZF niso navdušeni nad rock glasbo in obratno. Vendar obstaja podobnost, ki je vidna že na prvi pogled.

ZF in rock glasba sta bili obe takoj getoizirani s strani umetnikov, ki jima niso pripadali. Za ZF velja, da to ni »resna literatura«, temveč je del šunda, oz. »pulp« literature v anglosaksonskem okolju. »Resni« literati ZF zamerijo, da je preveč spektakularna in da se ukvarja z dogodki, ki nimajo nobene zveze z realnostjo. Bralci, ki berejo samo »resno« literaturo, pa trdijo je da ZF poneumlja in, da je kričava, zmedena ter prenapihnjena.

Podobne kritike doživlja rock glasba. Po mnenju »resnih« glasbenikov je senzacionalistična ter zasnovana na estetiki, ki nima povezave z resničnostjo. »Resni« poslušalci menijo, da ni privlačna za poslušanje, morda niti ne zveni kot glasba, da je smešna in celo strašljiva. Če bi vse to res veljalo, potem bi veljale podobne kritike tudi za glasbo, ki prihaja iz Azije. Saj so tam postavljena drugačna pravila in načini ustvarjanja, ki se ne vklapljajo v evropske predstave o glasbi. Tudi za to glasbo potrebujemo nekaj časa, da se ji privadimo.

Kljub vsemu ta mnenja še vedno prevladujejo, pa čeprav je minilo že veliko časa od prve pojave tako ZF

kot rock glasbe. A vrnimo se na njuno kulturološko podobnost. Tako ZF kot rock imata podžanre, ki jih definirajo bralci in poslušalci. Za nekoga izven teh krogov sta ZF in rock pač samo ZF in rock. Navdušenci pa razlikujejo trdo ZF, cyberpunk, space opero, fantazijo, itd. Oboževalec Kevina J. Andersona bo lahko ure in ure razglabljal z ljubiteljem Alaisterja Reynoldsa o veliki razliki med obema. Nekomu izven tega kroga je to španska vas, zanj je vse le ZF.

Podobno je z rockom, saj ima tudi ta glasba mnogo podžanrov. Če se srečajo feni skupine Sweet s feni skupine Pink Floyd, bo zagotovo sledila glasna razprava katera glasba je prava. Za nepoznavalca pa je oboje le rock s preveč električnih kitar, bobnov, vreščanja in laserjev na sceni.

Rock je hitro po nastanku začel vključevati elemente ZF v izvajanje glasbe. Tako so pričeli pisati besedila skladb z ZF tematiko, vključili so se kot izvajalci filmske glasbe (soundtrack) v ZF filme, uporabili so ZF ilustracije na ovitkih plošč, pa tudi z izvajanjem novih podžanrov imenovanih progressive rock, space rock, psychedelic music, itd.

Tukaj je mogoče najbolj ilustrativna izkušnja skupine Iron Maiden. Frank Herbert je avtor serije Dune, *pravega mejnika in ene od najboljših serij ZF knjig, ki še čakajo na prevod v slovenščino*. Ko so posneli film po prvi knjigi, so Iron Maiden želeli, da bi eno izmed svojih pesmi poimenovali Dune. Avtor je gladko odbil njihovo prošnjo s pojasnilom preko svojega agenta:

»Ne! Frank Herbert ne mara rock skupin, posebej pa ne težkometalnih in še manj skupino Iron Maiden!« Steve Harris je poskušal Franka Herberta prepričati, da bo pesem dobra za promocijo njegove knjige. A je bil znova zavržen. Tako so pesem na albumu Piece of Mind (1983) poimenovali:

TO TAME A LAND

(Steve Harris, Iron Maiden)

He is the king of all the land
In the Kingdom of the sands
Of a time tomorrow.

He rules the sandworms and the Fremmen
In a land amongst the stars
Of an age tomorrow.

He is destined to be a King
He rules over everything
On the land called planet Dune.

Bodywater is your life
And without it you would die
On the desert the planet Dune.

Without a stillsuit you would fry
On the sands so hot and dry
In a world called Arrakis.

It is a land that's rich in spice
The sandriders and the "mice"
That they call the "Muad'Dib".

He is the Kwizatz Haderach.
He is born of Caladan
And will take the Gom Jabbar.

He has the power to foresee
Or to look into the past
He is the ruler of the stars.

The time will come for him
to lay claim his crown,
And then the foe yes

they'll be cut down,
You'll see he'll be the
best that there's been,

Messiah supreme
true leader of men,
And when the time
for judgement's at hand
Don't fret he's strong
and he'll make a stand,
Against evil and fire
That spreads through the land,
He has the power
to make it all end.

LAIBACH IN IRON SKY

Skupina Laibach je bila ustanovljena 1. junija 1980 v Trbovljah, ime pa ima po nemškem nazivu za Ljubljano. So del gibanja Neue Slowenische Kunst. V svojih nastopih uporablja scenografijo, ki bi se lahko poimenovala tudi ZF scenografija. Še posebej, ker so člani oblečeni v uniforme, ki spominjajo na fašistične, oz. na uniforme neke druge bodočnosti v kateri vlada fašistični režim. To je tudi sicer pogosta tematika v ZF delih in tudi ostale rock skupine to uporabljajo v svojih ikonografijah.

Leta 1982 so imeli svoj prvi koncert v Ljubljani, potem pa še v Zagrebu in v Beogradu. Bili so »headliners« na festivalu Novi rock v Ljubljani. Ko gostujejo 23. junija 1983 v politični oddaji »TV Tednik«, to dvigne veliko prahu v javnosti in rezultat je uradna prepoved javnega nastopanja in uporabe imena Laibach znotraj meja SFR Jugoslavije. Ker niso mogli nastopati doma, so odšli v tujino. Konec leta 1983 grede skupaj z britansko skupino Last Few Days na prvo evropsko turnejo z nazivom »Occupied Europe Tour«. Leta 1984 pa naredijo skrivni koncert v dvorani Malči Belič.

Da bi z umetniškim aktom prikazali absurdnost rigidnega ustroja držav in meja, se na sebi svojstven ironični način spravijo nad uniformirani kult osebnosti in avtoritarno koncepcijo družbe. S somišljeniki iz slikarske grupe Irwin, teatra Sestre Scipion Našice in drugimi ustvarijo estetsko gibanje kot nekakšno utopijsko imaginarno državo NSK z lastnimi potnimi listi, ambasadami, poštnimi znamkami, itn.

Ves čas jih, zaradi scenske uporabe uniform, estetike totalitarizma, pa tudi zaradi wagnerijanskega pristopa h glasbi, politično obtožujejo tako za desničarje kot za levičarje. Laibachovci so to vedno zanikovali in Milan Fras, pevec, je nekoč sprovočan dejal: »Mi smo fašisti natančno toliko, kot je bil Hitler slikar!«

Leta 2002 se je Laibach pojavil v številnih poročilih po svetu s pesmijo Panorama, ki so jo uporabili v filmu Spider-man. Pesem je sicer iz leta 1985 z njihovega debitantskega albuma.

Leta 2009 je Laibach predelal tri Wagnerjeva dela: overture Tannhäuser und der Sängerkrieg auf Wartburg, Siegfried-Idyll in Walkürenritt v sodelovanju s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenije pod imenom »Volks Wagner«.

Popularna nemška Skupina Rammstein je bila pod njihovim velikim vplivom. Seveda je članom skupine Laibach v zadovoljstvo, da je tako znana skupina nastala zaradi njih. Tako so kasneje naredili remiks Rammsteinove pesmi Ohne Dich.

Film Iron Sky je ugledal luč sveta 2012. To je finski film avtorjev komičnega filma Star Wreck in TV-serije Star Wreck: In the Pirkinning. Režiser je Timo Vuorensola za Blind Spot Pictures. Glasbo zanj pa je napisala skupina Laibach.

Se nadaljuje ...

OD PRAVLJICE ZA LAHKO NOČ DO SODOBNE FANTAZIJE

Pripravil Bojan Ekselenski

Pravljice so najbrž toliko stare kot človeško pripovedovanje zgodb. Kaj imajo skupnega **Alica v Čudežni deželi**, **Trnuljčica**, **Sneguljčica**, **Beowulf**, **Iliada**, **Vilindar**, **Pesmi ledu in ognja**, **Gospodar prstanov** ali **Vitezi in Čarovniki**?

Nobeno od navedenih del ni dokumentarno, spisano po resničnih dogodkih, temveč gre za fikcijo.

Vsa ta dela imajo še nekaj skupnega. Vsako od teh del ima neke zgodovinske temelje, neko ozadje iz mitologizirane resničnosti.

Alica v Čudežni deželi je zgodba o begu iz Viktorijanske utesnjenosti in zapetosti. **Sneguljčica** in **Trnuljčica** sta ostanek poganstva, **Beowulf** je mitologija z elementi nastopajočega krščanstva, **Iliada** je starogrška zgodba, kjer se zgodovina meša z mitologijo. **Vilindar** je fantazijska pripoved, postavljena v mitološki svet, povedana skozi sonetne verze. **Pesmi ledu in ognja** je dinastična fantazija, temelječa na znamenitem poglavju angleške zgodovine, imenovanem Vojna rož. **Gospodar prstanov** je mešanica avtorjevih vojnih izkušenj in vtisov, nordijske mitologije, Nibelunškega prstana in Renskega zlata. **Vitezi in Čarovniki** so zmes antične zgodovine, starozavezne in staroegiptovske mitologije ter skoraj hardcore znanstveno fantastične prihodnosti.

KLASIČNA PRAVLJICA

Klasična pravljica ni samo otroška povest. Vse nianse pripovedi **Trnuljčice** lahko popolnoma dojamemo samo dovolj zreli, pravzaprav odrasla oseba. Nad slovensko deželo lebdi nekakšno prekletstvo, ki skoraj vso fantazijo in znaten del znanstvene fantastike tlači v ozka oblačila otroške, v najboljšem primeru mladinske literature. Ampak ta čudnost je neka druga zgodba.

Naštejmo osnovne značilnosti klasične pravljice:

- Dogajanje je postavljeno v izmišljeno deželo (V galaksiji daleč, daleč stran ...);
- Časovno je postavljeno v nedefiniran časovni okvir (Nekoč pred davnimi časi ...);
- Dobri vitez, princesa, kralj, kraljica;
- Nasprotuje zlobna čarovnica, mačeha, kraljica;
- Skoraj vedno je notri srčna ljubezen;
- Na koncu sta živela rečno do konca svojih dni;
- Zgodba nima vejitev, vedno gre za klasično – uvod, zaplet, vrhunec in srečni razplet.

DALEČ, DALEČ STRAN

Dogajanje pravljic je vedno v pravljicni deželi za devetimi gorami, v galaksiji daleč, daleč proč. Ta dežela nima razdelane geografije. V najboljšem primeru ima grad, morebiti glavno mesto in še kakšen začaran gozd. Redkokdaj ima ta dežela priložen kakšen zemljevid ali natančnejšo geografijo, ker je nepotrebna. V **Trnuljčici** imamo grad, del mesta in gozd, v **Sneguljčici** je grad in gozd, v **Rdeči kاپici** je gozd in hiša. V **Alici v Čudežni deželi** so posamezni deli pravljicne dežele, povezani s potjo. Nikjer ni nobene konsistentne geografije, ker je nepomembna za zgodbo. Tudi v **Vojni zvezd** imamo samo nekaj planetov, vendar brez kakšnega posebnega »galaktovida«, ker iz enega na drugi konec »galaksije daleč, daleč proč« preprosto skačejo. Tako je, **Vojna zvezd** je klasična pravljica.

NEKOČ JE BILO

Pravljica nima jasne časovne umestitve. V nobeni od njih ni absolutnega štetja let. V najboljšem primeru imamo relativno štetje dni, tednov, mesecev ali let, običajno od nekega pravljicnega dogodka. Pretežno se postavi v okvir »bilo je nekoč«. Tako je recimo v **Sneguljčici** ali **Vojni zvezd**.

SVET DOBRIČIN

V pravljicah so vedno dobričine. Dobri kralji, principi, princeze, srečni kmetje in kmetice, redkejši so dobri čarovniki, da ne govorim o čarovnicah. Najdejo se tudi dobre vile in ostali pravljicni nabor bitij. Dobra stran je vedno izključno dobra. Nikoli niti malo ne zaide s pladnja čiste in neomadeževane beline. Zlasti so čislani vite-

zi, ki rešujejo princese, kmetje, ki rešujejo kraljestvo in brezmadežne kraljevske riti, princese pa potem vračajo z brezmadežno ljubeznijo. Pravljični karakterji dobričin so vsekakor ... pravljični.

SVET BARAB

Na drugi strani dobričin so obvezni zlobneži. Ti so vedno bolj črni od črne luknje. Največkrat gre za zlobne zmaje, čaravnice (čarovniki so redkejši), zlobne vile, mačehe in zlobne princese s krščanskim naborom naglavnih grehov. V veliki večini primerov gre za ženske like, kar je ostanek zatiranja matriarhata in emancipiranih žensk. Zloba je temeljni gradnik njihove osebnosti. Njihov temeljni motiv je delanje slabega. V najboljšem primeru so žrtve okoliščin ali usode. Vse pravljične zlobe seveda vedno izgubijo, včasih se spokorijo. Največkrat jim spodletijo zle nakane, niso redki tudi bolj krvavi zaključki.

LJUBEZEN ZMAGA

Skoraj obvezno je v pravljicah prisotna srčna, brez-pogojna ljubezen. Običajno princ reši princeso in potem srečno živita do konca svojih dni. Tukaj ni prostora za kakšno drugačno alternativo. V najboljšem primeru princesa s poljubom ali kako drugače pričara princa. Princ si zasluži svojo princeso z rešitvijo pred dežurnim hudobnežem (pravilneje - hudobnico). V nekaterih pravljicah so rešitelji kmetje. No, samo v pravljici lahko junaški kmetič zleze pod princesine rjuhe. V praksi to nikoli ni bilo izvedljivo. Razen seveda, če ne gre za kakšnega skrivnega princa. V realnem svetu so bile prince-se predvsem blago na ženitnem trgu. Z mednožji plemenitih dam so sklepali zaveznitva in trgovali.

PREPROSTEJE OD PASULJA

Klasična pravljica je običajno krajše prozno delo, redko kaj več od zgodbe. 40.000 besed je zgornji maksimum. Običajno pa so pravljice dolžine kratke zgodbe ali zgodbe, torej do 17.500 besed. Velik del njih je ravno prav dolg, da zapelje dete v spanec. Pravljice nimajo zapletene pripovedne strukture. Vse se dogaja znotraj ene pripovedne niti. Imamo srečno kraljestvo, potem se princesi nekaj pripeti, dežurni zlobec stvari zaplete, pa pride vitez in stvari postavi na srečna mesta. Zelo redko sta dve pripovedni niti, če pa že, samo v omejenem obsegu.

SPOROČILO

Pravljični liki imajo enostavno literarno življenje. Vendar pozor! Enostavno je treba ločiti od banalnega. Najbrž se zrno od pravljičnega plevla loči ravno po tem.

Vsaka pravljica v sebi nosi neko sporočilo. Zlasti basni so zgodbe, ki temeljijo na pravljičnem podajanju nauka. Običajno gre za precej generična sporočila, ki pa imajo naboj ravno zaradi univerzalnosti. **Pepelka**, **Trnuljčica** ali **Sneguljčica** se zaključijo s srečo do konca svojih dni. Tudi sporočilo omenjenih pravljic je skoraj enako. Kljub vsemu pa ima vsaka od obeh omenjenih pravljic svojo pot do srečnega konca. Kaj pa **Basni in povesti o Gorjancih**? Podobno, kot v ostalih pravljicah, prilagojeno lokalnim okoliščinam še vedno mističnih Gorjancev. Mogoče ima kaj zraven tudi bližina dežele Cvička ...

OD KLASIČNE DO SODOBNE PRAVLJICE

Sredi 20. stoletja se je začel kazati nov pripovedni slog, če lahko temu tako rečem. Klasična pravljica je »mutirala« v nekaj drugačnega, predvsem obsežnejšega. Zgodba ni več v okvirih povesti za en večer, temveč presega 40.000 besed. Nastale so celo serije (**Zgodbe iz Narnije**) in sama struktura je malce manj enosmerna. Pojavijo se celo drobni sledovi odtenkov sive, torej liki niso povsem beli in povsem črni. Prva lastovka nove pravljične, v fantazijo mutirajoče pomladi, je bil znameniti **Hobit** od J. R. R. Tolkiena. Ta povest je pomembno odstopanje od klasične pravljice. Gremo kar po točkah, ki **Hobita** bistveno odmikajo od klasične pravljice:

- 1) V povesti so samo predadolescenčni fantje. Škratja družina, Gandalf in Bilbo Bisagin so duševno samo predadolescenčni najstniki, fantje, željni pustolovščin in nagrad za svoj trud.
- 2) V povesti ni ženskih likov, torej ni niti zlobne čaravnice, gre izključno za »moške« (pravzaprav fantovske) zadeve, kjer so ženske odvečne – tu je opazen močan vpliv viktorijanskega duha.
- 3) Edina čustva so otroška med fanti – prijateljstvo, zvestoba, nesebičnost.
- 4) Vsi pozitivni liki niso popolnoma brezmadežni, čep-rav imajo brezmadežni namen.
- 5) Dežela ima svojo geografijo, saj je priložen zemljevid.

- 6) Temeljno sporočilo popolnoma izključuje ženske.
- 7) Še vedno pa nima jasne časovne umeščenosti v širši kontekst – to je Tolkien storil šele precej kasneje, ko je Srednji svet mutiral v sodobno fantastijo.
- 8) Stranske oz. vzporedne pripovedne niti so nakazane, niso pa speljane.

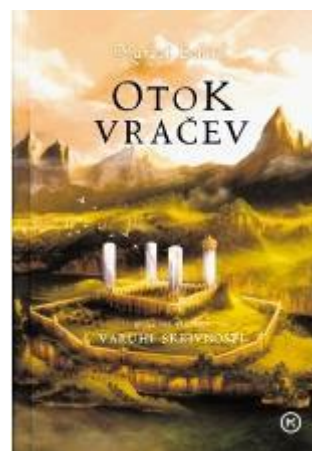
Malce kasneje se pojavijo **Zgodbe iz Narnije** C. S. Lewisa. Tudi ta dela sodijo nekam vmes. Imamo izhodiščno geografsko in časovno lokacijo (Anglija, začetek 2. svetovne vojne), tudi časovna dimenzija je natančneje določena. Kljub vsemu pa imamo pravljčni svet z ustrezno floro in favno. Geografija pravljčnega sveta je samo približna, imamo samo zametke klasičnega čustvenega zapleta klasične pravljice. Znova so pač glavna čustva, značilna za podadolescenčne najstnike in najstnice.

V Sloveniji imamo v tem okviru recimo **Varuhi skrivnosti** od Marget Belani. Avtorica je poskrbela za osnovno geografijo dežele, vendar samo relativni časovni okvir. Zgodba je preprosta, brez stranskih niti, vendar liki niso tako enodimenzionalno brezhibni ali zlobni, kot v klasični pravljici. Čustveno življenje likov je podadolescenčno. Malce drugačen je **Varuhi** od Tanje Mencin. Tudi pri tem štiridelnem romanu gre za pripoved, ki se večinoma dogaja v eni sami niti. Časovni in geografski okvir je relativen. Dogajanje je postavljeno na planet Šarlah, a tam rastejo trava, hrasti in tečejo psi in konji. Ta svet ima celo nekaj, podobno geografiji in v knjigah je preprost slovar pojmov. Sama pripoved je

malce zrelejša in tudi čustveno življenje likov je bolj odraslo.

V zadnjem času se je pojavilo več, zlasti avtoric (18 let +/- 5), ki so fokus pripovedi iz predadolescenčnih najstnic (in kakšnega najstnika) preusmerile v adolecenčno najstnico (redkeje najstnika). V teh povestih je redko podan geografski ali časovni okvir, notri je obilo nadnaravnosti in gre za znaten odmik od pravljčnosti in pomik v svet fantazije, kar je že druga zgodba. V zadnjem času sem prebral kup fantazijskih romanov, kjer so glavni liki 15 – 18 letne punce. Tukaj so zraven tudi slovenske avtorice in avtorji, mnogi sami v najstniških letih. Uroš Topić, Annalight Night (umetniško ime), Aleš, Barbara Čibej,

SODOBNA FANTAZIJA

Sodobna fantastika pa stopi iz mladinskega in otroškega okvirja in se poda na *kvest* odraslega. Seveda to samo zase ne pomeni nič posebnega. Naj ponovim, mladinsko in otroško ne pomeni banalno ali nezrelo.

»Odrasla« fantastika ni odrasla zaradi pripovedi, temveč zaradi uporabljenega jezika, vodenja pripovedi in predvsem okolja pripovedi. Naj naštejemo temeljne elemente sodobne fantastike:

- 1) Fantazijski svet ima svoj lastni časovni okvir in pripoved zajema samo del tega okvirja (običajno se kje valja kakšen obsežen letopis).
- 2) Fantazijski svet ima natančno geografijo, običajno še zgodovino (kronologija!!) in ostalo, kar pritiče natančno izdelanem svetu.
- 3) Pripoved se skoraj vedno dogaja v več pripovednih nitih. Aktualna zgodba je lahko samo večji ali manjši del večje slike.
- 4) Liki niso nikoli beli ali črni. Običajno gre za nianse sivine in prehajanje iz svetleše v temnejšo sivino – tja in nazaj. Pravzaprav so liki težijo k čim bolj verni življenjskosti. Saj vsi vemo – nihče ni popolna dobričina ali zloba. Nihče ni privzeto zlobnež z zlobnim namenom.
- 5) Uporabljen jezik je lahko precej »odrasel«, vključno s pičkami, kurci, bičanjem, seciranjem drobovja in nazornim opisovanjem početja neizrekljivosti.
- 6) Skoraj vsak resen sodobni fantazijski projekt ima

obširno vzporedno življenje v obliki spletnih strani, zemljevidov, pravih enciklopedij, družinskih debel, jezikov, mitologije s temeljitim popisom fantazijske flore in favne.

Trenutno je v Sloveniji edino resno sodobno fantazijsko delo obširen projekt **Vitezi in Čarovniki** (3 tiskane knjige + 2 dodatni noveli v E-obliki) z obširno spletno podporo (zgodovina sveta, zemljevidi, slovar ipd.). Vse ostalo je še v pripravi (**Svetodrev** od Andreja Ivanuše).

Od tujih avtorjev imamo kar nekaj odličnih nizov – **Pesmi ledu in ognja** (dinastična fantazija), **Gospodar prstanov** (junaška fantazija), **Njegova temna tvar** (junaška fantazija) itd. Ne, Somrak ali Vampiriska akademija niso zraven.

SODOBNO, VMESNO ALI KLASIČNO – KAJ JE BOLJE?

Napačno vprašanje. Kot bi postavili vprašanje:

»Je kriminalka boljša od ljubezenskega romana?« Zaradi obsega je seveda težje napisati konsistentno sodobno fantazijo, a garancije kvalitete ne predstavlja dolžina. Dobra pripoved je lahko sodobna fantazija, nekje vmes ali klasična pravljica. Pomembno je, da je zgodba dobro speljana, peljana in zaključena.

Sodobna fantazija je evolucija klasične pravljice. Klasično pravljico jedro je dopolnjeno z obilico dodatnega tkiva, tudi malce botoksa, in dobili smo povest za odraslo publiko. Poleg tkiva klasične pravljice se je na sodobno verzijo nalepilo malce mitološkega epa (z okusom po **Beowulfu**), bajk in drugih zvrsti.

EVOLUCIJA 60 LET STAREGA ŽANRA

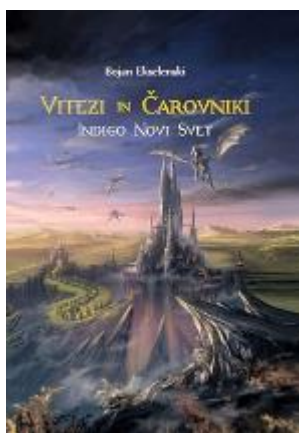
Tudi znotraj sodobne fantazije je možno govoriti o evoluciji žanra. **Gospodar prstanov** je iz čisto drugačnega testa, kot recimo **Vitezi in Čarovniki** ali **Pesmi ledu in ognja**.

V čem je razlika?

Gospodar prstanov kljub vsej epskosti, dodelanem svetu in razvejanosti pripovedi še vedno vsaj do pasu stoji v klasični fantaziji. Še vedno imamo klasično pravljicega ultimativnega zlobca in njegov nabor pošatkovja. Ultimativni zlobec nima svoje notranje logike. Njegov namen je uničenje, ker pač je kaj za uničiti. Zraven je še nekaj zlobnih fantov, ker moč pač kvarji ljudi. Na drugi strani imamo brezhlebne dobričine. Čeprav tudi dobričine malce skrenejo z nedolžne beline, je ta odmik vedno opravičen z delovanjem ultimativnega zla (vpliv prstana na Boromirja). Liki selektivno napredujejo, saj nekateri ostanejo lepenkaste pojave. V ospredju imamo neznamenega piona, ki dobi EXP in napreduje v rešitelja sveta. Nekatere niti pripovedi so samo zaradi ilustracije sveta, pravzaprav so skoraj zasebne pravljice, in nimajo vpliva na osrednjo nit. Čustva glavnih so silno omejena, kajti ženski praktično ni, oziroma so omejene na stranske vloge. Čustveno je **Gospodar prstanov** še vedno povest za predadolescenčno mladino. To je zlasti opazno v odnosu med Frodom in Samom ter širše med hobiti.

Tako se je začel žanr sodobne fantazije, ki ji lahko rečemo tudi epska fantazija, saj gre za zgodbe, uganili ste, epskih proporcev (in obsegov). Tolkien je zatem ta svet filigransko izrezabil z obširnimi dodatki in dodatnimi zgodbami. Največjo privlačnost nudi ravno ta izjemno natančna dodelanost Srednjega sveta. Tolkien je razdelal zgodovino svojega sveta, mitologijo in predvsem kulturo (jeziki in pisave). Zaradi tega ima Gospodar prstanov tako obširno ljubiteljsko bazo.

Pesmi ledu in ognja od G. R. R. Martina so evolucija žanra, saj pripoved konkretno odpluje iz pristana otroškosti. Zlo ni samo sebi namen. Razvije se v odtenske posledice okoliščin in značajev. Ko se dobremu človeku zgodi preveč slabih stvari, je velika verjetnost, da postane slab človek, ker z dobroto ničesar ne doseže.

Martinova saga je prepleten niz posameznih usod in mnoge od teh se končajo s smrtjo. Svet je natančno izdelan, ima svojo geografijo, nekaj zgodovine in predvsem obilo družinskih debel s heraldiko. Kljub vsemu je Srednji svet celovitejši od Zahodnega. Tolkienovi liki so prepoznavni, skoraj že arhetipi. Veliko zaslug ima tudi dejstvo, da so preživeli do konca. Martinovi so manj izstopajoči, ker cepajo kot muhe.

Vitezi in Čarovniki so zopet nekaj drugačnega. Gre za dva svetova. Eden je antični svet magije z dodelano geografijo, zgodovino, politično in versko ureditvijo. Svet ima svojo floro, favno in ostalo, kar ga naredi živega. Na spletni strani je obširna baza dodatnih vsebin, vključno z natančnimi letopisi kraljev in cesarjev.

Poleg tujega sveta je tu še naša domača, bližnja prihodnost po vseh pravilih znanstvene fantastike. Tudi ta del ima jasni časovni okvir. Letnice dogajanj so znane.

FINALE

Fantazija ima svoje porenje v pravljicah, mitih, basnih in bajkah, izrezbarjenih skozi tisočletja človeške zgodovine. V okviru žanra ni slabega ali dobrega podžanra, obstaja samo slabo ali dobro podajanje pripovedi. Ključna je zgodba. Ta je lahko spisana na 4 ali 4000 straneh.

In na koncu vam polagam na srce – ne zakoljite še zadnjih ostankov otroka v sebi z mnenjem, da so pravljice in fantazija samo za otroke. Ko zakoljete otroka, se postarate – ne telesno, temveč v duši in to ubija duha v vas.

<>

5

Janez Trontelj

»Pospravimo šotore in se premaknimo ob reki navzgor.«

»Ne! Ne bom zapustil vasi deda mojega deda.«

»Desetkrat več jih je!«

»Kaj je to 'desetkrat'?«

»Je ta zaplata zemlje res vredna življenj? Daj jim tiste ušive medvedove kože in dve najstnici. Mogoče se lahko plemeni združita in ...«

»Ne! Ti barbari žrtvujejo tiste ... tiste 'volnene' živali! Fej jih bodi!«

Poglarvar je razdraženo vstal in se vrnil k plemenu ob ognju. Z mano je ostal le še najstarejši pripadnik plemena, šaman Fruktuk, ki je utrujeno zrl predse.

»Mar ni pomembneje, da pleme preživi, čeprav na račun par kož in preselitve za nekaj kilometrov severneje?«

»Kaj je to kilometer?«

Starec mi je vljudnostno pokimal ter se pridružil zbranemu plemenu ob ognju.

Naslednje jutro sem še zadnjič skušal prepričati poglarvarja, da podari sovražnemu plemenu par kož. Konec koncev je prav on posilil dve dekleti iz tistega plemena, nato pa ne priznal očetovstva dveh res krepkih dečkov.

Ni me poslušal.

Na svojo stran sem dobil le mati samohranilko, ki je izgubila moža, ko je ta skušal lastnoročno pokončati tigra za čast in slavo plemena. Z Gurglo in njenim petletnim sinkom Fudlom smo tisto noč zapustili plemensko šotorišče in se odpravili proti severu. Že zgodaj popoldan smo opazili gost dim, ki se je vil iz smeri vasi, ki smo jo zapustili.

Začasno smo se namestili v neki jami. Po dveh dneh sem se skrivaj odpravil nazaj v vas. Bila je požgana do tal, trupla vsepovsod.

Nekaj časa smo še živeli v tisti jami. Bilo mi je nezno. Večino časa sem moral oprezati za zajci in ostalo obvladljivo favno. Premišljeval sem, kako bi lahko odgovornost za Gurglo in malega preložil na koga drugega. Le kaj mi je bilo, da sem ju vzel s seboj ...

Nekega dne smo se spet odpravili proti severu. Kmalu smo naleteli na nekaj nenasilnih lovcev. Povabili so nas na ribolov. Mlajša moška sta se oholo spravila v reko in začela srepeče oprezati za morebitnimi ribami.

Tretji, človek srednjih let, pa se je sporazumeval z Gurglo. Vsake toliko sem ujel par besed, ki sem jih prepoznal, da sem lahko sklepal o kontekstu pogovora. Stari jo je spraševal, če bi se pridružili njihovemu plemenu. Zanimal pa ga je tudi njen odnos do mene, saj je bilo očitno, da ne bi mogel biti fotr njenega mulca.

Medtem ko sta mladca vrolo lovila ribe, je stari delal čedalje bolj zaskrbljene obraze. Gurgla mu je razlagala o svojem bivšem zaselku. Ko sta mlada lovca nalovila dovolj rib, nas je stari povabil na večerjo. Odpeljali so nas ob reki proti severu, kjer je ležala njihova vas. Ta ni bila samo skupek šotorov, imela je tudi nekaj hiš iz blata.

Oči plemena so bila uprta v nas, še posebej vame, ko nas je stari povedel proti poglarvarjevi kolibi. V njej je na dračevju, ki ga je pokrivalo nekaj živalskih kož, ležal ostareli poglarvar. Stražila sta ga dva krepka mladeniča, ki sta imela lični kopji. Pleme je bilo bolj razvito od prejšnjega, s katerim se je evolucija kruto poigrala. Stari je poglarvarju vneto razlagal, drugi pa smo bili tiho. Gurgla je pokorno zrla v tla, mali pa je kot uročen zijal v razpete kože s poslikavami lova.

Stari me je poglarvarju predstavil kot zadnji moški ostanek požgane vasi, ki pa ni najbolj reprezentativen. Od vsega posedanja in premalo gibanja sem bil precej tolst v primerjavi z večino kumrnih homo sapiensov, na katere sem naletaval. Je pa res, da sem bil bistveno višji od dveh stražarjev. Ampak onadva sta bila žilava, divja in oborožena.

Poglarvar je prezirljivo prhnil proti meni, nato pa se je še malo pogovoril s starim. Postajal je čedalje bolj glasen in prepirljiv.

Čez čas je nekaj zagrlil proti meni in napravil vprašujoč obraz. Zanimalo ga je, od kdo so ljudje, ki so požgali Gurglino vas, koliko stran so in koliko jih je. Povedal sem mu, da je Gurglina vas štela enaintrideset ljudi, od tega dvanajst »bojevnikov«. V bistvu so bili vsi pomehkuženi nabiralci, ki sem jih moral dva meseca prepričevati, da so fentali svojo prvo srnico. Pa še za to jim je morala najprej starejša tretjina prebivalstva crkniti, da so se zavedeli akutnosti lakote, ki je pestila pleme. Povedal sem mu, da je plenilsko pleme prišlo za divjačino z juga. Ostale »detajle«, ki so vodili v surov pokol Gurglinega plemena, sem zamolčal.

Gurgla in mulc sta vse ljube dni nabirala jagodičevje z ostalimi ženskami in otroci, mene pa sta lovca skušala naučiti s kopjem loviti ribe. Vas je premogla »posebneža«, ki je imel nekaj ovac. Povedal mi je, da so ga leta zasmehovali. Nehali so, ko je ob hudem pomanjkanju divjačine in jagodičevja, rešil vas lakote z mlekem in mesom svojih ovac.

Nekega dne sem pastirju na paši delal družbo, ko sem z griča opazil skupinico ljudi, ki je napredovala ob reki in bila ob tem precej nediskretna. Pohitel sem proti vasi, da bi opozoril poglarvarja, medtem pa sem se spotaknil ob korenino in si zvil gleženj. Ko sem le prišepal v vas, so v njej burno proslavljali. Pred poglarvarjevo kolibo so bila štiri trupla, na kol pa je bil privezan še en na

smrt prestrašen tip. Poglavar je zmagoslavno nakladal in povelečeval par ribičev, ki je opravil s številčnejšim sovražnikom. Mladiča sta se ponosno hahljala in strelala svoji okrvavljeni kamniti sekiri. Nisem opazil, da bi bil kdo od sovražnikov sploh oborožen, nato pa je poglavar na plano privlekel lok in puščico. Najprej je zaničevalno zabrbjal, nato pa vrgel orožje na ogenj.

»NEEEEEEEEEEE!«, sem nagonsko planil iz množice. Pod rameni sta me takoj prijela zagorela ribiča s kamnitima sekiričicama.

»Uničili ste orožje, ki lahko ubije na daljavo!«

Množica je osuplo vdihnila, poglavar pa je presenečeno zamežikal.

»Kaj? Tisto dračje?«

Poglavar je bil zmeden, a je vseeno pompozno nagovoril prestrašeno pleme:

»Gork in Urgl sta sama premagala sovražnike s 'čudežnim orožjem' in jim razbila glave! Slava jima!«

Vaščani so se nekoliko opogumili in spet navdušeno zahrumeli. Ob kol privezani sovražnik, je zamolklo jokalo.

»Samo en je imel orožje in očitno ni imel časa, da bi ga uporabil!« sem zatrmoglavil.

»Je to res?« je poglavar vprašal na kol privezanega ujetnika. Ker je ta samo jokalo, je poglavar vzel Gorku kamnito sekirico, z njo ujetniku rutinsko razklal koleno in besno zakričal:

»Je to res? Ali lahko ubijete človeka na daljavo?«

Jetnik je slabotno pokimal.

Med vaščani so odjeknili zaprepadeni ženski kriki, moški so začeli resno žuboreti. Poglavar je nemo in popolnoma odsotno zijal v jokajočega ujetnika, potem pa je popolnoma zblaznel in začel vsepovprek mlatiti po zvezanem ujetniku. Ko je prenehal, je bil obraz ujetnika nerazpoznaven. Poglavar je izpustil krvavo kamni-

to sekiro in skrušeno odšel v svojo blatno kolibo, ljudje so se diskretno porazgubili.

Bal sem se tako prihajajočih sovražnikov, kot tudi gostiteljev, ki sem jim pokvaril zabavo ob »veliki zmagi«. Še pred petelinjim kikirikom sem se odtihotapil in se zavlekel na bližnji hrib. Sovražniku ni bilo težko najti vasi, saj so idioti trupla pobitih vrgli v reko, ki je tekla proti jugu. Poglavar je v obrambo razporedil kakšnih dvajset mož s kamnitimi sekirami in primitivnimi kopji. Nasproti jim je prišlo pol toliko lokostrelcev. Sovražniki so brez izgub pobili vse moške, vključno s poglavarjem, ki so mu pred njegovo blatno kolibo oddrobili črepinjo.

Sedel sem na vrhu hriba in opazoval plamene, ki so požirali še zadnje ostanke vasi, v kateri je živelo okoli sto ljudi. Še sreča, da se je moj čas tam bližal h koncu. Samo še nekaj ur mi je ostalo. Izmučen od vsega sem zaspal pod drevesom. Sanjal sem žensko roko, ki me gladi po laseh, medtem pa me je teleporter prenesel nazaj.

Ko sem odprl oči, sem pred seboj videl profesorja, ki je povsem mirno kracal v svojo redovalnico.

»Tale izpit bo treba pa še enkrat delati.«

»Kaj??? Pol leta sem natepaval sumljive jagode, za katere nikoli nisem vedel, če jih bom preživel, bežal sem pred čekani lačnih zveri, se ogibal porokam s prababnicami, in zato ne dobim niti šestice!«

Profesor me je potrpežljivo pogledal, s prstom pokazal preko mojega hrbta in lahkotno vprašal:

»Tole pa sta vaša prijatelja?«

Za menoj sta stala Gurgla in mali.

Znesel sem se nad bronastim kipom ustanovitelja antropološke katedre.

Bolelo je samo mene.

SLAVA ZA NESMRTNOST

Bojan Ekselenski

Ogledujem si razpadajoč strop. Mnogo oken je razbitih. Tiha spremljava uboge stavbe tukaj uborno živečih je škrabljanje in cviljenje miši. Budnica je bizarno kruta – mojih zanemarjenih prstov na nogah se je lotila zvedava miška. Je bila plešoča in bela? Ne vem. Vem pa za mačka, besno tulečega v alkoholni ječi moje glave. Z največjo muko se postavim na noge in nosnice oblije mešan odor kozlanja, nekajdnevnega švica, propadajoče šare in cenene alkoholgne šusa.

Odmajem se na hodnik in se skoraj zaletim v pisateljskega prijatelja:

»Hej Jože, nekam bled si videti. Je vse dobro?« izrazim skrb ob pogledu na njegov nezdrav videz.

Suhljati mladenič upadlega videza dvigne oči, zarzte v meglo mešanice navdiha, omame in bolezn. Brke še poudarijo njegov otožni pogled:

»Res?« in iz popolne omrtvelosti se obudi v delno omrtvelost: »Spisal sem nekaj pesmi. Jih hočeš slišati?« mu zapleše iskra v očeh. Vedno zaživi ob omembi svoje poezije.

Odobravajoče prikimam. Pomislim tudi na Draga, pisal je precej težko poezijo. Trpeča duša iz sebe izliva predvsem krik po razumevanju nerazumljivega..

»John! John, si zaspal z odprtimi očmi?«

Stresem z glavo. Spogledam se s svojim urednikom Arthurjem. Za hip, ampak res za hip, na robu misli obleži odmev izkušnje v Sloveniji. Odmahnem z glavo:

»A? Kaj?«

»Torej si se le vrnil v pisarno. Dogovoriti se morava glede rokov. Si prepričan, da boš imel rokopis do prvega februarja?«

»Seveda. Dvesto strani je bistveno manj od šesto plus.«

Arthur pozorno dvigne obrvi:

»Tako malo? Četrta knjiga sage je bila bistveno obilnejša. Zakaj zdaj dvesto? To nekako ni v skladu z običaji. Ne vem, kaj bodo na to porekli tržniki.«

Suho zamrmram:

»Potem naj oni napišejo knjigo,« in vedro dodam: »Se spomniš moje prve knjige? Bila je na sto petdesetih straneh.«

Roke položi na tilnik in se prijazno nasmehne:

»Nepozabna je, to priznam.«

»Vidiš? Uspela je samo zato, ker ni bila parada besedne solate. Zadnja mi ni najbolj všeč. Preveč je brezzveznega balasta.«

»Brezzveznega balasta, ki ti je kupil tisto palačo. Je v tem kaj slabega?«

»Seveda ni. Ampak z zaključkom sage se želim malce vrniti v čas devištva, ko se nisem oziral, koliko besed spišem.«

Arthur zadovoljno odvrne:

»Za besedo dobiš deset in zraven še debel kos deleža od prodaje. Kaj je v tem slabega? Več besed, več denarja. Več dela, več jela.«

Skomignem z rameni:

»Dogovoriva se,« izostrim pogled: »O tem se bova pogovarjala, ko čez štiri mesece prinesem škatlo besedila.«

»Razumni predlog,« vzdihne ne preveč zadovoljno.

Sebe in mačka v glavi od vlečem stran od Cukrarne. Presneta slaba pijača. A kaj, ko zberem samo za najcenejše. Potežkam drobiž v žepu. Znova se poraja vprašanje – steklenica ali kruh? Dilema odpade kot nedolžnost v javni hiši – glasujem za steklenico.

Komaj štukamo za gašenje silnega ognja poetične muze. Oba poetična brata zdeluje bolezen. Res smo klapa - Jože, Drago in jaz. Včasih se pridruži Ivan in takrat ga res biksamo. Če bi perje tako frčalo, kot frči silnost muzinega navdiha, bi bil cel svet na debelo pokrit s perjem.

Končno so mi izdali pesniško zbirko in do ponedeljka bi moral dobiti nekaj denarja. Ravno dovolj za štukanje do naslednje priložnosti. Kmalu se bo začela sezona inštrukcij in bom lažje zadihal.

Tako zamišljen skoraj stopim v konjski drek. Presneto! Vihar misli me je zanesel na sredino ceste. Hitro se vrnem na rob.

Zavijem v špecerijo. Znova razmislim. Pijača ali nepijača. Ve se! Prešine me naključje vzroka mojega tukajšnjega bivanja. Kaj počnem na tej ulici, polni gomazečih ljudi? Nekje v globini sem čutil odtujenost od tega sveta. Pripadam nekemu drugemu svetu, vzvišenem tej bedi borbe zveri, temu renčanju in lajanju sužnjev lonca in iger lažne pomembnosti!

Vstopim v slabo osvetljen prostor. Mož z mogočnimi brki, najbrž ukradenimi z obraza Franca Jožefa, me osorno ogovori:

»Kaj bo danes?«

Čemu ta osornost? Je to trgovska prijaznost?

»Gospod, dajte mi liter,« in me nestrpno prehititi:

»Vem, kaj ti in tebi podobni žlampate!« in že seže po steklenici neuglednega videza. Sprijaznim se in prikimam. Sežem v žep, objamem drobiž in pred njim razprem dlan. On sumničavo ošvrkne kovance, grozeče odkima in bevskne:

»Kaj je to? To ni pravi denar? Od kod ti? Si oropal kakšnega tujca?«

Zmedeno nesem drobiž pred oči in v dlani mi leži angleški drobiž. Od kod pa vem, da je angleški, če še nisem bil v Angliji? V sebi čutim pripadnost prijaznejšemu obrazu sveta.

Glasno zažvižgam. Taksi spretno parkira pred moji trendovskimi čevlji, vrata se neslišno odprejo in priliznjeno prijazen glas me ogovori:

»Želite gospod?«

Olajšano sedem v vozilo in rečem:

»Glasgow park 12!« in nadležno pocukran glas avtopilota odvrne:

»Na cilj boste prispeli približno ob 12:12.«

Prikimam in se udobno zlekнем. Vozilo zapre vrata in mehko potegne. Pogrešam šoferje iz mesa in krvi. Pred petimi leti so upokojili zadnjega šoferja taksija. Od takrat smo deležni samo teh računalniških spak. Kam drvi svet, kjer so še Pakiji predragi?

Novo predmestje Londona sije od uspeha svojih prebivalcev. Hišo s posestvom sem si lahko privoščil po četrti uspešnici. Objamejo me nostalglični spomini na prve pesniške in pisateljske poskuse nekega Janeza Pesnika.

To sem bil jaz, pred svetlim časom Johna Singerja. Janez je bil sfaliran študent tretjega letnika filofaksa, lebdeč v hermetičnem svetu poezije in proze. Ob pogledu na veliki vrt in lično moderno hišo takoj pozabim na tiste dni pomanjkanja, neuspešnega boja za denar in življenje na račun bolne matere. Če tistega dne ne bi šel v zapit bednega honorarja, ne bi srečal tistega hecnega angleškega turista in ne bi tvegala s selitvijo v London. Doma zavrnen roman sem več lačen, kot sit prevedel in ponudil več tukajšnjim založbam. Šele sedmi urednik me je sprejel, knjigo sem z njegovo pomočjo malce spremenil in ... ostalo je legenda.

Roko prislonim na plačilni senzor, izstopim in ignoriram nadležno zahvalo za uporabo ravno tega taksija. Kamera na vhodu me prepozna. Velika vrata mojega malega imperija pregrehe se odprejo in skozi skoraj kičasto urejen vrt zakorakam proti bahavi palači. Bivališču s tisoč kvadratnimi metri težko rečeš hiška.

Spomnil sem se na bizarno dejstvo, prevoda moje prve knjige v slovenščino. Kako smešno. Janez Pesnik z Zmajskim ognjem ni ustrezal, saj ni pripadal pravemu krogu, ni poznal pravih ljudi, ni bilo dovolj umetniško, a John Singer z *The Dragon's fire* je nekaj najboljšega po fish'n'chipsu in bureku. Mogoče je kakšna domača recenzija. Me prav zanima, kako zdaj gledajo na delo, ki so ga pred petnajstimi leti zavrnilo.

V svojem svetišču se zlekнем v udoben kavč in s kretljivo aktiviram steklen zaslon. Z malce rekreativnega mahanja si priključim prve odzive na knjigo. Nisem si mogel kaj, da se ne bi nasmehnil. V tednu dni se je zavih-tela na prvo mesto prodajne lestvice. Pokukam v številke. Hotel sem uživati v slasti uspeha na domačem igrišču. Kritiki so seveda veselo tekmovali, kdo bo spisal bolj obtožujočo kritiko. Besede šund, plažno čtivo in brez umetniške vrednosti so najpogosteje zapisane besede. Seveda se me ne dotaknejo. Saj sem jih pričakoval. Zgodba o umoru na dvoru zmajskega kralja pač ne premika mej umetnosti, temveč služi rezini kruha vsakdanjega.

Zaželim si pijače. Z rokami znova zadirigiram in hecno elektronsko zмене mi servira brezhibno ohlajen viski. Raztegnem se čez cel kavč in uživam v vsakem požirku drage pijače. Pogled se mi ustavi na steni, kjer sem imel projekcije stotih najpomembnejših slovenskih pesnikov in pisateljev.

Pogled mi obstane na delu stene, posvečenem moderni, na podobicah Ketteja, Murna in Cankarja. Kaj so ti možje pili v trenutkih pomanjkanju? Ampak oni so med nesmrtnimi. Mene zagotovo ne bo na projekcijah čez sto ali dvesto let, oni bodo. Kaj bo z mano, ko mi poteče rok trajanja? Najbrž se bodo že na sedmini stopili za mojo dediščino, pravniki bodo pozabili na moj obstoj.

Ob misli na ugodje razkošja me mine razmišljanje o posmrtni slavi. Kaj ima Kette od posmrtni slave? Nič. Njegove kosti so sprhnele, moje bodo sprhnele. Sprostim se. Zaprem oči. Znova jih odprem. Pred sabo zagledam žensko. Privid! Njeno oprsje, polno telo in baročno bujni rdeči lasje mi v kri poženejo testosteron in adrenalin. Zdaj sem samec z željo po parjenju s plodno samico.

Besen odkorakam iz trgovine. Zdaj me je pohlepni pesjan obtožil ropanja tujcev. Drobiž vtaknem v žep in odtavam po ulici. Še vedno mi ni jasno, od kod imam angleški drobiž čudnega videza. Kljub vsemu me zaskrbi. Treba bo jesti in zvečer sem na vrsti za pijačo. Kaj bom? Dilema se kar sama reši. Zagledam tablo z vabilom za priložnostno delo. Nimam izbire.

Po petih urah garanja spravim v žep nekaj kovancev. Za res skromen obrok in res slabo žganje bo, a vsaj je. Celih pet ur sem garal in dobil samo ta drobiž.

Znova me prešine nekaj tujega. Ogledujem si ljudi v gostilni. Vsi mimoidoči me opazujejo z nekakšnim gnusom. Dame odmikajo poglede, možje grozeče grbančijo čelo. Obstanem in se pogledam. Res nisem ravno prazne oblečen. V glavi se mi rodi sonet. Stopim ob Ljubljano, potegnem zmečkan list papirja, svinčnik in začnem pisati. Globoko v sebi sem ob tem preziru mimoidočih čutil svoj polet nad tem zlaganim svetom. Mene je moja muza dvigovala nad to zemeljsko nepomembnost. Moja beseda bo preživela kosti uglednežev. Duh poetičnega navdiha zaplava in me dvigne nad bedo gnilega materializma. Oni imajo zunanji blišč, lažnivost svojih mask, a jaz imam esenco nadzemeljskega etra esence bivanja. Moje telo je lupina nesmrtnega duha, a njihova telesa so minljivi kup pozabe.

S tresočo roko zapisujem bruhač vulkan besed. Ta občutek navdiha je boljši od prijetne pijanosti. Boljši je celo od dobrega šnicla.

Sonet je kar zaplesal na pomečkan papir. Pesem je bit bivanja, a jaz to bivanje.

»Kdo ste? Kako ste prišli sem?«

Ženska me zapeljivo ošine s svetlimi očmi. Molči. Gotovo je kriva pijača. Pol steklenice viskija je naredilo zmedo z mojimi čutili.

»Jaz sem tvoj poetični navdih, tvoja muza besed,« odvrne z glasom za izstrelitev pokrova spodobnosti.

Neslišno se mi približa in skoraj predrzno sede na moja kolena. Čeprav je venerjansko polno oblikovana, ne čutim njene teže. Oblije me ščemenje animalne potrebe. Posipam se z njenim voljnim vonjem. Zlekne se vame, ovije me s svojim estrogenskim napojem. Daroval bi se ji. Postal bi suženj pred in še raje med njenimi nogami. Na uho mi dahne:

»Ubogi John, Janez, domačin v tuji deželi, tujec na domači grudi. V tebi čutim boj med končnim in neskončnim. Imaš vse, ker nimaš ničesar. Pogled,« usmeri moj pogled na steno s projekcijo in sladostrastno zašepeta: »Zapri oči in se prepusti,«

Njene besede odplavajo:

»Poglej.«

Zaprem in odprem oči. Na projekciji se pojavi moj upadel obraz, okrašen z brki. Oblije me medica njenega glasu:

»Neprecenljivo nima cene, a ničvrednost je precenjena.«

Za hip me prešine trailer mojega življenja. Ona sladostrastno šepeta:

»Plačaj ceno za nesmrtnost. Izgubiš vse, kar imaš in dobiš vse, česar nimaš.«

Poskusim se uščipniti. Čudovito bitje je še vedno zleknjeno v mojem naročju. In puf!

In puf! Začutim pare krepkih rok. Trdno držijo mojo ponošeno obleko. Prijazni vonj gostilniške toplote zamenja rezek hlad jesenske noči, začinjen z aromo po konjskem dreku.

»Ne vračaj se več! Presneta pesniška pijandura! Kozlaj na svoj navdih, ne na moja dragocena tla!«

Čutim padec v mešanico trdega, mokrega, mlačno mehkega in ne ravno aromatičnega. Za hip me prešine podoba jedre ženske z bujnimi rdečimi lasmi. Veličino moje poetične melodije prekine bolečina čevlja pod rebri. Tej sledi še ena, pa brca v usta. Vse občutke pre-maga kovinski okus krvi in nekaj odlomljenega.

Roka mi na čelo trdo nabije zmečkan list papirja:

»Tu imaš svoje poetično kozlanje,« in za finale kasi-ram še eno parado brc.

Moj poetični navdih se je zmešal s konjskim drekom in blatom minulega dežja.

POPRAVLJALNICA

Andrej Ivanuša

Zadihan je obstal ob vogalu hodnika. Naslonil se je na hladno plastično steno in previdno pokukal okrog vogala. Oddahnil si je, saj je bil prazen. Nato je pogledal še v smer od koder je prišel.

Stopil je okrog vogala in se ves čas oziral. Pazil je, da ne stopi v človeške iztrebke, bruhanje ali v kaj še bolj ogabnega. Tukaj, globoko spodaj v podzemlju polisa je bilo mogoče najti vse, kar si je mogla izmisliti bolna človeška domišljija.

Potipal je žep v katerem je imel pet let star model iPada. Nedelujočega, a njemu je prirastel k srcu.

»Ne bom ga vrغل vstran. Ne!« je pomislil, ko mu je šlo na bruhanje zaradi jedkega vonja, ki je prihajal s talnega jaška.

»Grem naprej, pa naj stane kar hoče!« Zaškripal je z zobmi in odločno stisnil pesti.

Oddahnil si, ko se je prebil skozi smrdljivi podzemni hodnik. Svetloba led svetilk ga je zaslepila, ko je znova stopil okrog vogala. Hodnik se je razširil v majhno halo.

»Trg! Tukaj je!« je olajšano pomislil. Iz hale sta vodila še dva hodnika. Plastične stene, ki so omejevale halo, so bile polne vrat. Nekoč je tu vrvelo ljudi, zdaj pa je samo votlo odmevalo, ko je korakal do edinih vrat izza katerih je prihajala medla svetloba skozi motno steklo. Ostala vrata so bila razbita. Nekatera so bila prekrita s črno plastično folijo. Na nekaterih so bile varnostne ključavnice.

»Policija! Mesto zločina! Vstop dovoljen samo pooblaščenim osebam!« je pisalo na led-tablah. Na dveh je bilo zapisano tudi: »Oddam! Pokličite ...« A kdo bi tukaj najel ali kupil lokal.

Razen, seveda ... tisti, zaradi katerega je moral skozi ves mestni smrad in najbolj ogabne odpadke. Kolikor je vedel, je bil Feliks edini, ki je imel sredi mnogo-milijonskega polisa ... popravljalnico stvari, ilegalno, jasno!

Pritisnil je dlan na ekran ključavnice in pogledal navzgor proti kameri. Sovražil je varnostne naprave, a tale tukaj se mu je zdela upravičeno potrebna.

»Tudi stara je kot svet, a še vedno deluje!« je pokimal, ko je avtomat zapiskal in je zaslišal šklepetanje elektronskih zapahov. Zabrnelo je in vrata so se odprla za prst široko. Na tla se je zarisal dolg in ozek pramen svetlobe. Še enkrat se je ozrl okrog sebe in nato smuknil v prostor. Hitro je zaprl vrata za seboj.

Nato je počakal, da se oči privadijo svetlobi.

»O, ti si, Andrej,« je rekla zgrbljena postava, ki se je nad mizo sklanjala nad drobno elektronsko napravo, ki je na daleč spominjala na kamero. Pred njim je bil monitor in Andrej je vedel, da ga je Feliks opazil že, ko je stopil v halo.

»Kaj bo dobrega,« je rekel Feliks in odložil spajkalnik. Zavrtel se je na stolu.

»Tale iPad sem ti prenesel,« je rekel Andrej. »Star je več kot pet let. A je pač izpustil dušo.«

»He, he, he,« se je zasmel Feliks. »Že pred tremi leti bi ga moral po zakonu vreči proč in si kupiti drugega!«

»Saj vem! Naprave, ko so stare več kakor dve leti, bi moral ekološko odstraniti!«

»Ja, ja, malo jutri. Ekološko odstraniti na Jupiter!« je jezno prhnil Feliks.

»Saj ga boš lahko popravil?« je zaskrbljeno vprašal Andrej. Feliks je vzel ponujeni iPad. Zadovoljno je pokimal:

»Jap, lepa mala tablica. Ta boljši model. Mislim, da bo šlo. Rezervne dele imam, če bo potrebno.« Potem je pogledal navzgor k Andreju:

»Kako pa ti je uspelo, da te niso zaprli potem, ko je minilo dve leti in zadeve nisi zavrgel? Saj bi te morali najkasneje v roku osem dni po preteku zastaralnega roka obvezno strpati v zapor.«

»Heh, saj se tudi kaj naučim od tebe. Se spomniš, ko si mi pokazal ...« Feliks je zamišljeno pokimal.

»No, sem ga odprl in preščipnil povezave do policijskega čipa,« je dodal Andrej.

»Ampak, to ni dovolj. Naprava ima tudi varnostni sistem, ki onemogoči kaj takega. Da se sploh ne pogovarjam o papirju in birokraciji, ki stoji za tem!« je rekel Feliks.

»Hja, to je bilo mnogo težje. Pa tudi veliko me je stalo, da sem podkupil ta prave osebe,« je veselo rekel Andrej. »No, pred tremi dnevi pa je odšel rakom žvižgat.«

»O, pizdarija!« je grdo zaklel Feliks in nemirno skočil s stola.

»Kaj? Je kaj narobe?«

»Še vprašaš?! Varnostni sistem in mrtev iPad ... to je morilska kombinacija.«

Andrej se je prestrašeno zazrl v Feliksa. Ta ga je potegnil za roko.

»Pridi! Vsak čas bodo tukaj!«

»Sorči, nisem hotel ...« je obupano zastokal Andrej.

»Zdaj je, kar je! Pridi!« Feliks je odmaknil mizico ob steni in prikazala se je klasična številčnica ključavnice. Odtipkal je kodo na njej in takoj so se del stene umaknil. Smuknila sta notri in stena se je nemudoma zaprla za njima.

V naslednjem trenutku so se v eksploziji razletela vhodna vrata. Skozi kadečo se luknjo so vdrli trije oklepljeni policisti oboroženi do vratu.

»Čisto!« je čez nekaj trenutkov dejal prvi. Ko sta isto ponovila še drugi in tretji, se je skozi odprtino zrinil policijski inšpektor. Zaklel je:

»Prekleta serviserja! Samo škodo delata lokalnemu gospodarstvu in multinacionalkam. Namesto, da bi kupovala nove stvari in jih zavrgla ob koncu predpisane delovne dobe, jih popravljata in uporabljata kar naprej leta in leta. Kršita vse mogoče zakone.«

Eden od policajev je rekel:

»Enkrat ju že ulovimo!«

»No, ja!« je zmignil inšpektor z rameni. »Slej ko prej ju bomo že dobili! Ampak, tudi tale popravljalnica ni od muh. Že voham napredovanje v službi ...«

ČUDEŽNA OČALA PODOBE IZ PRIHODNOSTI

Vid Pečjak

V lokalnem časopisu Fizika za vsakogar je bila že pred časom objavljena notica o najnovejšem izumu v steklarstvu. Odkrili so steklo, ki ga je bilo z galvanskim tokom in elektronsko enoto mogoče prilagoditi tako, da je bilo videti predmet v različnih globinskih plasteh. Nihče je ni opazil razen študenta Oliviera, ki so mu sošolci rekli Doktor domišljija ali pa samo D.D. Povedal jo je bratu Stanu, ki je bil zaposlen v inštitutu za steklo, kjer so poleg drugega izdelovali očala in jih razpošiljali na vse strani. Skušali so izboljšati stekla na očalih. Odkrili so nove zaščitne plasti za sončna očala, ki niso prepuščala nobenih škodljivih žarkov. Po dolgem iskanju so prišli do formule stekla, s katerimi je bilo mogoče videti globinske plasti predmeta, npr. črva v jabolku ali obleke v omari. Nadomestila naj bi roentgen. Očala se niso razlikovala od drugih očal, le da je droben kabel vodil v žep, v katerem sta bila baterija in elektronski vložek.

Olivier je bil prvi, ki je usmeril pogled z novimi očali na sprehajalce pod oknom. Pogledal je mlado dekle in ostrmel. Zelo jasno in razločno jo je videl brez obleke. Golo postavo z vsemi podrobnostmi. Kar zavriskal je, tako da ga je Stan vprašal, kaj vendarle gleda.

»Gledam paradiz,« je odgovoril Olivier. Podal mu je očala in velel: »Glej!«

»Na plaži vidiš veliko tega.«

»To ni isto.«

Skupaj sta odhitela v bližnji park in si ogledovala gola dekleta.

»Poglej tole!« je dejal Olivier, »prsi ima kot hruška.«

Razvrstila sta ženske prsi v štiri skupine: hruške, jabolka, lubenice in vimena. Nato še zadnjice v blazine, nahrbtnike in lopate. Ves dan sta se zabavala z ogledovanjem bolj mladih in bolj starih, bolj debelih in bolj suhih teles. Tudi moški so se prikazovali brez obleke, a zanje nista imela nobenega posluha.

»Postala sva peeperja,« je dejal Stan in se zasmejal.

»Zakaj se smeješ?« je vprašal Olio. »Peeperji gledajo skozi okna in špranje, midva pa skozi očala. To je velika razlika.«

»Poglej si tisto tam,« je odvrnil Stan in pokazal suhico, ki zaradi telesnih klobas ni mogla hoditi, temveč je samo racala.

»Ali pa tisto,« je rekel Olio in pokazal bližnjo suhico9.

»Smrt v gatah,« je odvrnil Stan in nameril oči v skupino bližajočih deklet. Zdelo se mu je, da je v raj. Ena je bila lepša od druge.

Olivier ga je zavrnil, če da lahko taka dekleta po mili volji na plažah, ampak Stan se ni strinjal.

»To ni isto!« je dejal. »Če jih opazuješ, dobiš zbadljivko, zadnjič mi je ena zabrusila 'prasec' in vsi kopalci so se zazri vame. Poleg tega lahko gledaš dekleta svojih prijateljev ali sovražnikov in popiščeš pomanjkljivosti.«

»Jaz pa sem rekel Tonetu, da ima njegova Maruša vtetoviranega netopirja na bedru in takoj je bil ogenj na strahi.«

Z Oliom sta se zmenila, da bosta nabavljala novo steklo v Inštitutu za steklo, očala pa bosta izdelovala v domači delavnici. Vedela sta, da bodo šla za med v promet.«

»Predruščila bova svet,« je menil Stan. »Nagota ne bo več tabu in morda bomo hodili brez oblek po cestah.«

»Misliš? Ali pa bodo steklarji odkrili nov tekstil, skozi katerega se ne bo dalo videti.«

»Že zdaj se ne da videti skozi kovino. Ljudje bodo nosili kovinske obleke kot nedavni vitezi.«

»Vsekakor pa sva odkrila nekaj, kar nama bo še desetletja prinašalo dobiček.«

Olio ni hotel povedati ženi, kaj sta odkrila. Rekel je, da z bratom prodajata steklene spominke. S Karlom sta se z novimi očali sprehajala po parku, po promenadi, enkrat sta šla celo pred mestno hišo gledati poroke.

Oliova žena Karla je bila lepotica, za njo se je ozrlo marsikatero moško oko, kar pa možu nikakor ni bilo všeč. Zaradi nje se je celo sprl z dvema prijateljema. Če je le pogledala koga, je doma izbruhnil ogenj na strehi. »Videl sem, kako koketiraš z učiteljem tenisa,« ji je nekoč zabrusil. »In z nekdanjim sošolcem Bajsijem, sosedom Karlom, vrtnarjem Igorjem, celo tujcem odgovarjaš z vsiljivim pogledom. Tudi Stan je opazil.« Žena se je branila, kolikor se je mogla in znala, toda pred njim se ni dalo razumno braniti, ker je kar naprej ponavljal iste besede.

Da bi se pomirila, sta nekega dne odšla na sprehod po mestnem parku. Pogovarjala sta se o mladih letih, ko med njima še ni bilo tolikšne napetosti.

»Zapravila sva kar nekaj let, zato menim, da je čas, da se drugače vedeš drug do drugega,« je dejal on.

»Povsem se strinjam,« je odgovorila ona. »S prepri ne prideva nikamor.«

»Povsem se strinjam,« je rekel še on.

Prijela sta se za roko in nadaljevala pot. Malo pred Monte Karlom (jaso s klopmi in mizami, kjer so starci kartali) pa sta srečala mladeniča z očali, na las podobnimi tistim, ki sta jih izdelovala brata. Zagledal se je v Karlo in ni hotel odtrgati oči od nje. Pospešila sta korak, a mladenič tudi. Usta so mu šla na smeh. Olio je opazil droben kabel, ki je šel od ušes do žepa.

Nadvse se je vznemiril. Obrnil se je in vprašal: »Kaj pa hočete?« Ker mu neznanec ni odgovoril, je dodal: »Pustite mojo ženo pri miru.« Bilo je zaman. Mladenič jima je brez besede vztrajno sledil skozi park. Olio se je razjezil. Karla je vedela, česa vsega je v jezi zmožen njen mož.

»Pusti ga pri miru,« ga je skušala pomiriti. Glej, tam je slaščičarna, vabim te na kavo. Dobro nama bo dela.«

Bila je prepozna. Olio se je že zagnal proti mladeniču in mu zbil očala z nosu. »Ti prasec!« je kričal in ga tolkel po obrazu.

Pristopili so sprehajalci in ju ločili. »Kaj vama pa je?« je vprašal eden od njih.

»Ogleduje si mojo ženo! Nago!«

»Saj ni naga,« je dejal posrednik, nekdo pa je bolj zase pripomnil: »Ko bi le bila.«

»Naga je, naga!« je kričal Olio. »Naga in gola!«

Nekdo je dejal. »Ta človek je zmešan. Nemara duševni bolnik.«

Mladenič z očali je zbežal in Olio je stekel za njem, ljudje pa so ostali na prizorišču in odkimavali z glavami.

»Nor je, gotovo je nor!« so mrmrali.

»Ni nor,« je rekla Karla. »Le nadvse razburjen.«

Doma dogodka nista omenjala. Držala sta se zase in 'pasla mulo'. Komaj da sta kaj spregovorila. Le Stan je vedel zanj in skušal prijatelja umiriti. »Konec koncev sva midva prodala nekaj očal. Zato sva sokriva.«

Naslednjega dne je Olio zjutraj iskal očala, a jih nikjer ni bilo. »Kje so moja očala!« je zakričal na ženo, ta pa je samo skomignila z rameni odgovarjala: »Ne vem.«

»Že vem. Marko jih je odnesel!« Marko je bil njun štiri-najstletni sin. Olio je pri priči hotel za njim v šolo, a ga je Karla spregovorila.

»Osmešil boš najinega sina. Saj pride kmalu domov. Sploh pa ne vem, kaj imaš s temi očali.«

Oliver je gledal skozi okno, kdaj pride sin. Kmalu ga je zagledal. Na nosu je imel njegova očala in radovedno gledal dekleta v bližini. Olio je odprl okno.

»Marko, domov!« je zavpil.

Marko je še nekaj časa gledal skupino sošolk, nato pe počasi krenil v hišo. Oče ga je srdito sprejel.

»Ukradel si mi očala!« je zavpil. Dvignil je roko. Marko ga je pogledal in dejal: »To so čudovita očala. Če me boš udaril, bom povedal mami.«

Oliverova roka je obstala nad sinovo glavo. V sedanjih razmerah se nikakor ni hotel prepirati s Karlo. Zlasti si ni želel, da bi odkrila skrivnost očal. Potem nikoli več ne bi imel miru.

»Dobro,« je dejal. »Vendar mi vrni očala!«

»Obljubi, da mi jih boš kdaj posodil.«

»Obljubljam,« je odgovoril Oliver in si mislil: »Posodil mu jih pa ne bom. Očala niso moja, sposodil sem se jih pri prijatelju in mu jih moram do jutri vrniti.«

»V redu, potem pa mi jih posodi za kakšno urico danes.«

»Za pet minut,« je spravljivo dejal Oliver. »Ti si še premlad za takšen šport.«

Marko mu je v mislih odgovoril: »Ti pa prestar,« a glasno ni rekel ničesar.

<>

POLITIK PUHLIČ IMA BESEDO PODOBE IZ PRIHODNOSTI

Vid Pečjak

Vladimir Puhlič, predsednik Stranke pozitivistov, se je odločil, da bo kandidiral za predsednika republike. Ankete so razkrite enako glasov zanj kot za predsednika Stranke progresivistov, Jožefa Blablaja. Zato je bilo nadvse pomembno, da premakne tehtnico na svojo stran. Četudi za en sam glas.

Sklical je sestanek svojega volilnega štaba, v katerem so bili psihologi, politiki, sociolog in pravnik. Pojasnil jim je položaj.

»Določiti moramo najbolj učinkovito taktiko,« je dejal. Gospod Blabla se zanaša na svojo govorniško spretnost. Pred šestimi leti je demagoško premagal Kakadujsa in zdaj namerava še mene. Odločitev bo padla na najinem srečanju na TV ekranih. Pojutrišnjem. Kakšen apel predlagate?«

Člani volilnega štaba so se spogledali. Psiholog Kramberger je dejal: »Kot ponavadi. Poudariti morate skrb za zdravje državljanov, za gospodarsko rast, in pa seveda za čisto okolje. Ekologija je danes pomembnejša, kot je bila nekoč.«

»Ampak o vsem tem bo govoril tudi Blabla!«

»Morate biti boljši!«

»Ne smete samo govoriti, temveč nakazati rešitve.«

»Kakšne rešitve pa imamo? Razmere so čedalje slabše.«

»To je res, vendar ni pomembno, važno je samo to, da govorite, govorite in še enkrat govorite. Obljubite vse, kar si volilci želijo. Saj to znate.«

»To počnejo vsi predsedniški kandidati, odkar pomnim. Predlagajte kaj bolj konkretnega in učinkovitega. Predlagajte nekaj, kar nas bo nedvomno privedlo do zmage,« je odvrnil Puhlič.

»Pregledal sem rezultate vseh anket. Tukaj imamo spisek njihovih potreb,« je dodal sociolog Everest. »Če ga boste upoštevali, vam zmaga ne uide. Žal pa formule, ki bi vas 100% zanesljivo privedla do zmage, ni. Je ni in je nikoli ni bilo.«

»Ali menite, da Blabla nima takega spiska?«

»Seveda ga ima. Toda naš je popolnejši, vključili smo rezultate naše zadnje ankete, o katerih mediji niso poročali.«

»V Germaniji so forsirali geslo: tukaj smo, vaši smo!«

»Kaj pa geslo: »Vsi za enega, eden za vse?« je vprašal Perter Pavlovski, podpredsednik stranke pozitivistov.

»Preveč izrabljeno. Potrebujemo nekaj svežega, novega.«

»Ti si naš oče? Asociacija na molitev Oče naš.«

»Eh, kaj pametnejšega.«

Tako so se pogovarjali in se kdaj pa kdaj tudi sprli. Vsakdo je imel svoj predlog za najboljšega.

»Ali mi zares nimate kaj pametnega svetovati?« je nazadnje vprašal Puhlič, naveličan mlatenja slame.

»Jaz imam!« je vzkliknil psiholog Šemek. »Raziskave so pokazale, da pridobiš največ ljudi na dva načina: Prvič, z

navdušenjem in drugič z usmiljenjem. Navdušenje je težja in manj zanesljiva pot, menim, da nam tudi zmanjkuje časa.«

»Kaj pa druga pot?« je vprašal Puhlič.

»Hm,« je v zadregi dejal Šemek. »Ponesrečen atentant na kandidata.«

Zavladala je grobna tišina. Predlog je bil zares nadvse drzen. Člani štaba so se spogledovali, nekateri so se nasmihali, drugi pa prestrašeno zrlji v Puhliča. Ta je dejal: »Ponesrečen atentat je zelo kočljiv. Moj pogoj je, da ne smemo kandidata na noben način ogroziti. Na noben način! Kdo pa naj izvede tak atentat?«

»V naši stranki imamo dovolj navdušencev, ki bi tvegali strel...«

»Jaz ga ne vidim,« je pripomnil Everest. »Nismo versko ali teroristično združenje.«

»Imam rešitev!« je vzkliknil Pejack. »Pošljimo humanoidnega robota!«

»Androidov še nimamo,« je dejal robotski strokovnjak Vrabec. »Šele prihodnje leto...«

»Rabimo ga zdaj.«

»Morda bi se dalo pre narediti robota X 12, ki še najbolj spominja na človeka. Na obraz mu prilepimo primerno plastično kožo, sicer pa namestimo košato brado in brke ter pokrijemo s klobukom.«

»Dobra zamisel! Robot bi imel to prednost, da ga je mogoče natančno programirati in se nikoli ne zmoti. Poleg tega ga ni mogoče ustreliti...«

»Razen s topom ali bazuko,« je pripomnil Everest.

»S topom in bazuko ne bo nihče streljal. Pobili bi nič koliko ljudi,« se je uprl Vrabec.

»Fizično pa je tako močan, da bi se otrešel vseh napadalcev.«

Štab je načrtoval, da se bo robot pomešal med poslušalce besednega dvoboja in na signal sprožil pištolo. Kroglja naj bi švignila mimo Puhličevega levega ušesa in razbila steklenico ali kozarec na govorniškem odru. Puhlič naj bi padel, a takoj zatem vstal in vzkliknil:

»Še sem živ! Nasprotniku ne bo uspelo, da bi me s strelom zbrisal s političnega prizorišča. Živeli pozitivisti!«

Everest je hotel, da bi robot rahlo ranil kandidata, a Puhlič je bil proti.

»Nobene krvi!« je zahteval. Zaman so ga strokovnjaki prepričevali, da robot nikoli ne zgreši. Puhlič ni popustil. Rekel je, da ne bo igral tarče v navideznem političnem atentatu.

Štab ni vedel, da je med njimi Blablajev vohun Seržo, ki mu je nemudoma poročal o sestanku: »Še sem živ!« je vzkliknil Blabla v mikrofona. »Nasprotniku ne bo uspelo, da bi me s strelom zbrisal s političnega prizorišča. Živeli pozitivisti!«

Blablajev štab je podrobno preučil poročilo in sklenil, da bo na vsak način preprečil napad na Puhliča. Tako se je Puhličev volilni štab trudil pripraviti atentat nanj, Blablajev pa preprečiti.

Lažje delo je imel Puhličev štab. V Vrabčevem inštitutu za robotiko so preuredili robota X 12. Počlovečili so mu glavo in natančno programirali napad na kandidata Puhliča.

S stikalom v njegovem gumbu naj Puhlič sam sprožil robotov strel.

Težjo nalogo pa je imel Blablajev štab. Sklenili so, da bodo razporedili varnostnike po vsem prizorišču in takoj po strelu planili nanj s posebnimi elektronskimi ugaševalci robotove motorike. Če uide, naj mu sledijo. V bližini so poskrili veliko vozil na zračno blazino.

Napočil je dan besednega dvoboja med kandidatoma na Političnem trgu. Prvi je spregovoril Puhlič:

»Prijateljice in prijatelji!« je začel. »Jaz in stranka pozitivistov odpirava novo stran v zgodovini našega naroda. Stran samostojnosti in samoodločanja. Progresivisti nas hočejo prodati tujim interesom in domačim tajkunom. Jaz pa pravim: Neee! Ne boste! Dokler obstaja stranka pozitivistov, nimate nobenega upanja na uspeh. In dokler živim jaz, Vladimir Puhlič...«

Everest mu je pomignil s prstom. Puhlič je dokončal stavek: »Se bo nadaljevala borba za naš nacionalni interes!« Vendar ni končal govora, ko so bili zmenjeni, ker mu je preveč bremen ležalo na srcu. »Obljubljam, da se bom posvetil ekološkemu vprašanju. Naša dežela se potaplja v smeteh, vročina pa postaja neznosna. Rodnost je začela upadati in prvič v zgodovini več ljudi umre kot se jih rodi.«

Zdaj so mu mahali tudi drugi člani štaba. Uvidel je, da ne sme več odlašati. Njegov nasprotnik Blabla je zakričal, da mu sogovornik ne pusti do besede. Zato je Puhlič pritisnil na sprožilni gumb. V tretji vrsti poslušalcev je robot X 12 dvignil pištolo, pomeril in sprožil. Zagrmelo je in govornik se je zgrudil nas tla. Hip zatem pa je bil spet na nogah in zakričal:

»Še sem živ! Nasprotniku ne bo uspelo, da bi me s strelom zbrisal s političnega prizorišča. Živeli pozitivisti! Živel jaz!« Zadnji stavek je dodal, ker mu ga Pejack ni napisal na list.

Ljudje so se najprej sklonili, ko pa so videli svojega voditelja živega in zdravega, so zaploskali. Slišalo se je vzklike: »Naj živi Puhlič!«

Robot pa se je obrnil in stekel čez prizorišče. Ljudje so se mu umikali, kdor pa se ni umaknil, je dobil udarec v trebuh, da se je zrušil na tla. Varnostniki so stekli za njim, a X 12 je bil hitrejši. Še preden ga je kdo dosegel, je že drvel po cesti v svojem vozilu z zračno blazino. Peljal je pol ure, nato je zavil na rečno obalo in pritisnil na gumb v vozilu. Zagrmelo je, zemlja in kamenje sta pršila naokoli, v strašni eksploziji je zazeval nekaj metrov globok krater. Ko so prišli varnostniki in policisti, niso našli nobenih ostankov robota. Glavni policist je menil, da je voznik izparel. Temperatura vozila naj bi se v hipu dvignila na več kot tisoč stopinj. Blablajevi agenti so nemo strmeli v prizor. Vedeli so, da niso preprečili eksplozije, ki je zbrisala vse sledi, čeprav je bila to njihova naloga.

»Robot nikoli ne zgreši. Puhliča je strel samo ošvrknil. To je nekdo vnaprej programiral,« je dejal računalničar in vodja Blablajevega štaba doktor Buki.

Policija je dolgo iskala, kaj se je v resnici zgodilo, a ni odkrila ničesar. Puhlič je seveda zmagal na volitvah in podprt z večino glasov zasedel predsedniški položaj.

<>

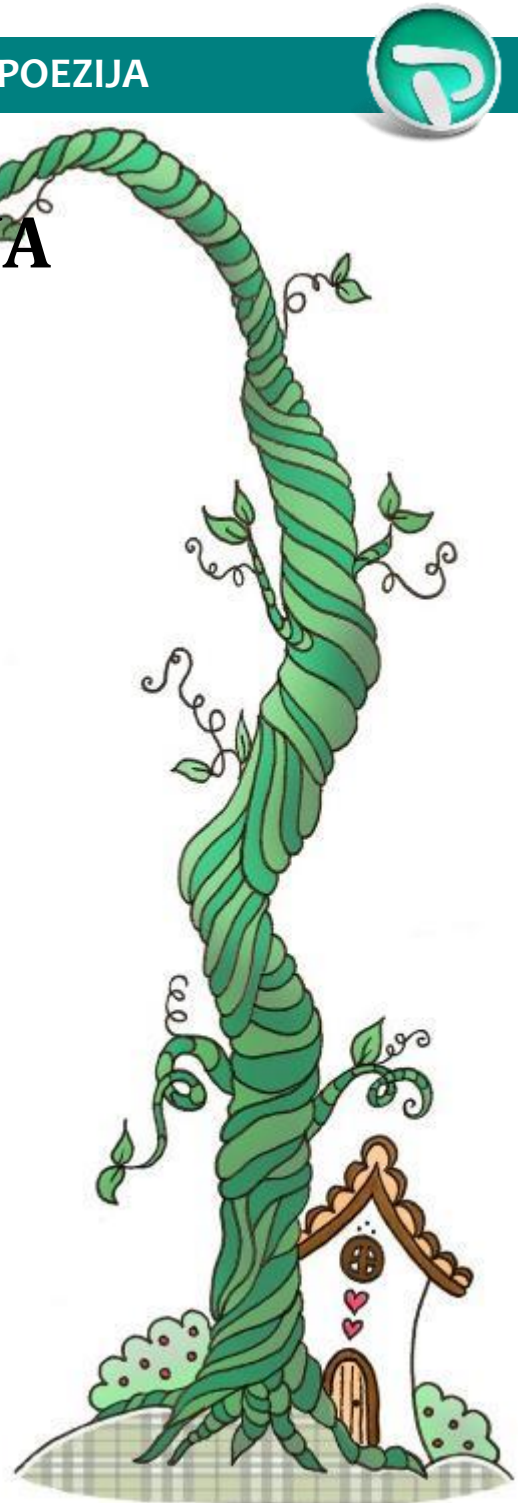
PRAVLJICE IN FANTAZIJA

Andrej Ivanuša

V deželi Pravljič in fantazije
sonce vedno nasmejeno sije.
Čarovniki, vitezi in zmikavti,
planeti, kometi, pa še astronauti
skupaj se igrajo prav vsak dan,
nihče nikoli ni zares zaspan.

Najmlajši brat zmajsko bitko bije,
iz zemlje do nebes grahek klije,
velikani hlačajo čez reke in doline,
da v postelji nam čas hitreje mine.
Bitja pravljlična pridejo na plan,
če verjamemo v njih, vsak dan.

Iz Zemlje v Vesolje misel nam hiti,
vesolske bitke, hitre ladje, vse kipi.
Roboti s kovinskimi sklepi ropotajo,
vse planete pogumni piloti poznajo.
Odprimo misli in oči si na stežaj,
danes smo še tu, jutri že nazaj.

O življenju, vesolju in sploh vsem www.andros.si/vesolje/

- podroben opis Sonca in planetov Osončja,
- nastanek in mehanika galaksij,
- rojstvo, življenje in smrt zvezd,
- bigbang, struktura vesolja in njegov konec,
- o možnostih življenja na različnih planetih,
- potovanja na Mars, izza meja Osončja in še dlje,
- pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule.

PREGLED LETNIKA 6 / LETO 2013

Štiri številke od 26 do 29 in posebna angleška izdaja - EUROCON Kijev UKRAJINA

■ UVODNIK

- Slovenian SF&F is a special kind of beast, BEK 26ESE/3
- Topel pozdrav Neskončnosti, ANI 26/3
- Uvodno modrovanje, BEK 27/3, BEK 28/3, 4
- Ena knjižno uvodna je ta ..., BEK 29/3

■ NOVICE SPEKULATIVNE

- Grossman festival 8, Martin Vavpotič announced his stemapunk novel on Amazon, Iron Sky, film, ANI 26ESE/4
- Slovenija se vrača v Evropo in svet, Scifiportal.EU, Vitezi & Čarovniki: Votlina skrivnosti v Antiki, Bilten Drugotnosti, Alamut Vladimirja Bartola na filmskem traku, ANI 26/4
- Odpotovali v druga vesolja: Ray Bradbury, Krsto A. Mazuranič, ANI 26/5
- O življenju veselju in sploh vsem, ANI 26/6, 27/6, 28/6, 29/4
- Neskončnost resurrected, Društva ljubiteljev, Slovenija prvič na WORDOCON, Na meji nevidnega (NMN), Biblos, Projekt Gutenberg, Ray Bradbury goes digital, Poveljniški most vesoljske ladje Enterptise v prenovi, ANI 27/4, 5
- Drejkovih nagrad za leto 2013 ne bodo podelili, Iron Sky-The Coming Race, Kratke iz evrope, ANI 27/5
- Novice spekulativne, ANI 29/4

■ PREDSTAVLJAMO

- Introducing Zvezdni prah (Stardust), ANI 26ESE/6-9
- Slovene SF&F illustrators on SI.CON 2012 convention, ANI 26ESE/10, 11

■ POROČAMO

- Istrakon 2013, Pazin, Hrvaška, JIV 27/8
- Istrakon 2013-elementi, ANI 27/9
- Eurokon 2013, Kijev, Ukrajina, ANI 27/10, 11
- Sferakon 2013, Zagreb, Hrvaška, BEK, JIV, ANI 27/12-15
- Goblikon 2013, Maribor, Slovenija, ANI 27/15
- KSEVT, Vitanje, Slovenija, ANI 28/8, 9
- Grossmann 9, Ljutomer, Slovenija, ANI 28/10, 11
- Zmaj pod Dragučem, Pazin, Hrvaška, ANI 28/12, 13
- Na meji nevidnega, Ljubljana Slovenija, BEK 28/14-17
- Rokodelstvo spekulativne fikcije. Prva delavnica—Trubarjeva hiša literature, november, december 2013 BEK 29/6,7
- Hobit: Smaugova pušča, Cineplexx Kranj, ANI 29/8

■ FILMI, KINO, DVD

- Iron Sky, ocena filma, BEK 26ESE/12, 13
- Hobbit: nepričakovano potovanje, BEK 26/8,9
- Zmaj, BEK 26/10
- Vzpon viteza teme, BEK 26/11
- Batmanova trilogija, BEK 26/12, 13
- Stonehenge Apokalipsa, BEK 27/16
- Pozaba, BEK 27/17
- Zvezdne steze: v temo, BEK 27/17, 18
- Svetovna vojna Z, BEK 28/18
- Atlas oblakov, BEK 28/19
- Nebotičnik, BEK 28/20
- Jack morilec velikanov, BEK 28/20
- Ognjeni obroč, BEK 28/21
- Elizij, BEK 28/22, 23
- Hobit: Smaugova pušča, BEK 29/9-11

- Thor: Svet teme, BEK 29/12
- Gravitacija, BEK 29/13
- Duša, BEK 29/14
- Enderjeva igra, BEK 29/15

■ PREBRANO ZA VAS

- Marko Vitas: 2084—Spomin na »1984«, BEK 26/14
- Marko Vitas—nadaljevanje »1984«, ANI 26/15
- Tanja Mencin: Varuhi-enajsterica, BEK 26/16, 17
- Žiga Žigon: Beluge, ANI 27/20
- Martin Vavpotič: Clockworks Warrior, ANI 27/21
- David Gibbins: Bojni tiger, BEK 29/16
- David Gibbins: Trojanska maska, BEK 29/17

■ PRVI POGLED NA ...

- STARDUST 2012—Yearly gather of Slovene fiction, ANI 26ESE/14
- Zvezdni prah (2)-letni zbor slovenske fikcije, ANI 26/18
- Matjaž Štrancar: Modra droga in druge zgodbe, ANI 26/19

■ INTERVJUJI

- Cheryl Morgan, BEK 27/22-25
- Žiga Žigon—Beluge niso beli kiti, ANI 28/24, 25
- Kdo je Kara Shyre? Intervju z Markom Jordanom, ANI 29/18, 19

■ POGLEDI

- No fandom in Austria?, pripravila Nina Horvath, 26ESE/15, 16, 17
- Slovenski ZF&F filmi, ANI 26/26
- Izumi iz SF knjig in filmov, ANI 26/27
- Bojan Ekselenski: Vitezi & Čarovniki—oceni A.A. JEJ 27/26-29
- Moja e-izkušnja, BEK 28/26, 27
- Sobivanje papirnatega in elektronskega, BEK 29/22-25

■ IZOBRAŽEVANJE

- Filmske medzvezdnice (5) - Babilonska plovila, ANI 26/18-24
- Kako napisati ZF zgodbo v 8 korakih in nekaj nasvetov ANI 26/25
- Filmske medzvezdnice (6) - Iz vseh krakov Galaksije, ANI 27/30-32
- Kako oblikovati osebe v ZF zgodboiv 8 korakih in nekaj nasvetov, ANI 27/33
- Delavnica 'PRVA STRAN' - osnove pisanja fiktivne proze, BEK 27/34-39
- Knjige v digitalni kuhinji, BEK 28/27-29
- Pojmi, ki so prišli iz ZF, ANI 28/30
- Pravljične hiše, ANI 28/31
- Alexander A. Schomburg, fantastični ilustrator, ANI 29/20, 21

■ DRAŽILNIK

- Dangober: Battle at Alertbeacon, Preface to the adapian edition by Mara R. Sirako, translated by Pero A., JEJ 26ESE/18, 19, 20

Opomba:

26/4 = JeJ številka 26, stran 4 * ESE = posebna številka angleška, English Special Edition * p. = prevod
JIV = Jani Ivanuša * BEK = Bojan Ekselenski * MRS = Mara R. Sirako * AML = Amedeja M. Ličen * ANI = Andrej Ivanuša

PREGLED LETNIKA 6 / LETO 2013

Štiri številke od 26 do 29 in posebna angleška izdaja - EUROCON Kijev UKRAJINA

- Tanja Mencin: Tartos—dežela mnogih jezer in Kamnitoglavci, JEJ 26/26-40
- Andrej Ivanuša: Zajčja taca (iz ZF novele Kapitan Srečko), JEJ 27/40-49
- Bojan Ekselenski: Vitezi & Čarovniki—Zlom imperija, JEJ 28/26-28

■ ZGODBE / PESMI

- At the tip of the castle tower by Andrej Ivanuša, translated by author, proofreading Katja Bergles JEJ 26ESE/21-29
- Three Poems (Sacrificed heart, Poet on the shores of everlasting tranquility, A ghost in the dark) by Maša Brglez, JEJ 26ESE/30, 31
- Matjaž Štrancar: Kje je lord Kona? (iz knjige Modra droga in druge zgodbe), JEJ 26/40-42
- Vid Pečjak: Vrnitev na domači svet (podobe iz prihodnosti), JEJ 26/42-45
- Tanja Mencin: Luciano, JEJ 27/50-53
- Bojan Ekselenski: DVD življenja, JEJ 27/54-55
- Vid Pečjak: Bencinska vojna, Golazen (podobe iz prihodnosti), JEJ 27/56-59
- Marko Vitas: Motnja v permutaciji (odjek sirene), JEJ 28/32-36
- Majda Arhnauer Subašič: Prekletstvo svetlobe, JEJ 28/37-39
- Primož Jenko: Konec igre, JEJ 28/40-43
- Bojan Ekselenski: Zmajška psihijatrija, JEJ 28/44, 45
- Andrej Ivanuša: Razpoka, JEJ 28/46-49

- Vid Pečjak: Genetska svetovalnica, Najkrajša vojna (podobe iz prihodnosti), JEJ 28/50-52
- Tatjana Malec: Action in distans (Vesoljni pok, Arhaična govornica davnine, Kodirano sporočilo s Saturna, Ješči Saturn), JEJ 28/54, 55
- Bojan Ekselenski: Terorist, JEJ 28/29
- Tihomir Jovanović—Tika: Levitev (orig. Svlakovi), JEJ 28/30, 31
- Andrej Ivanuša: Aequilibrium, JEJ 28/32, 33
- Marko Vitas: Dobra karta, JEJ 28/34, 35
- Vid Pečjak: Android Adam, Osebna številka (podobe iz prihodnosti), JEJ 29/36-38
- Andrej Ivanuša: Šimen inu Agata (balada), JEJ 29/39

■ PLANET HUMORJA

- PLANET HUMOR, JEJ 26ESE/4
- JEJ 26/7, 27/7, 28/7, 29/5

■ ZADNJA STRAN

- I Remembered ... 1st SI.CON, photos by ANI, 26ESE/32
- COBISS v letu 1912, ANI 26/48
- Najava 2. SI.CON, ANI 27/60
- Odpoved 2.SI.CON, ANI 28/56
- Razpis za objavo spekulativnih zgodb in pesmi za leto 2014, ANI 29/40

■ RAZNO

- Vabilo na Delavnico kreativnega pisanja spekulativne fikcije, BEK 28/53

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

VITEZI IN ČAROVNIKI
www.vitezicarovniki.com

JAŠUBEG EN JERED
NOVICE IZ DRUGOTNOSTI
www.drugotnost.si

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH
www.zvezdni-prah.si

DRUŠTVO PRIZMA
www.prizma.si

TOLKIENOVO DRUŠTVO GIL-GALAD
www.drustvogil-galad.si

FUTURUM
www.futurum.si

VODNIK PO ZF
vodnik-zf.info

MARA R. SIRAKO
www.marasirako.info

MARTIN VAVPOTIČ
martinvavpotic.wordpress.com

BOJAN EKSELENSKI
www.pisatelj.net

ANDREJ IVANUŠA
www.andros.si

MIHA REMEC
www.miha.remec.si

MIHA MAZZINI
mihamazzeni.com

MIKI MUSTER
www.muster.si

IVAN SIVEC
www.ivan.sivec.net

VID LEGRADIČ
www.vtine.org/nr.html

SLOVENSKA WIKIPEDIJA
[sl.wikipedia.org/wiki/
Slovenska_znanstvena_fantastika](http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_znanstvena_fantastika)

ZADNJA STRAN

ZVEZDNI PRAH 2014

Letni zbir slovenske fikcije

RAZPIS ZA OBJAVO SPEKULATIVNIH ZGODB IN PESMI 2014

Novembra 2012 smo uspešno izdali prvo zbirko spekulativnih zgodb in pesmi **ZVEZDNI PRAH 2012 - letni zbir slovenske fikcije**. V pripravi je naslednja **ZVEZDNI PRAH 2013**. Mi pa načrtujemo naprej:

RAZPIS ZA LETO 2014

Društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnosti ZVEZDNI PRAH, Stritarjeva 24, Maribor, razpisuje netekmovalni natečaj za objavo spekulativnih zgodb in pesmi za drugo zbirko spekulativnih zgodb **ZVEZDNI PRAH 2014 - letni zbir slovenske fikcije**.

Namen natečaja je pridobiti kvalitetna dela za objavo.
Zaključek 3. natečaja je: **30. september 2014**.

Zbirka bo izšla predvidoma med novembrom 2014 in marcem 2015. Na natečaj pošljite vašo zgodbo ali pesmi s področij:

- znanstvena fantastika,
- fantazija,
- horor (grozljivka),
- in/ali kriminalka.

Zgodba naj bo dolžine največ 24.000 besed (ali 96 strani ali 6 avtorskih pol ali 172.800 znakov s presledki). Pesmi naj bodo največ tri, poljubne dolžine. Besedilo naj bo v elektronski obliki (DOC, DOCX, ODT, ipd.) in naj bo pripravljeno skladno s standardi, ki so objavljeni na naši internetni strani **www.zvezdni-prah.si**.

Tričlanska komisija sestavljena iz članov društva, bo ocenila vse prispеле zgodbe ali pesmi in se odločila o uvrstitvi besedila v izbor. Na njihovo odločitev pritožba ni možna. Avtorji prejmejo kratko sporočilo o izboru/neizboru v roku 30 dni od dneva zaključka natečaja. Z izbranimi avtorji bomo sklenili ustrezno avtorsko pogodbo o brezplačnem odstopu besedila.

Gradivo pošljite v elektronski obliki na e-naslov:
info@zvezdni-prah.si

ali v drugi digitalni obliki (USB ključek, CD) na naslov:
Društvo ZVEZDNI PRAH
Stritarjeva 24, 2000 Maribor.